EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

كلمة الإخلاص وتحقيق معناها

Kalimat al-Ikhlāṣ wa-Taḥqīq Maʿnāhā

CUVÂNTUL DEVOTAMENTULUI ȘI ÎMPLINIREA SENSULUI SĂU

Ibn Rajab al-Ḥanbalī

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Ibn Rajab al-Ḥanbalī

Cuvântul devotamentului și împlinirea sensului său

كلمة الإخلاص وتحقيق معناها

Kalimat al-Ikhlāṣ wa-Taḥqīq Maʿnāhā

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: كلمة الإخلاص وتحقيق معناها
Ediția I
© 2026 Institutul Tawhid, pentru traducerea în limba română.
Drepturile ediției-sursă aparțin titularilor lor. Text arab coranic: Tanzil Project, Uthmani v1.1, © 2007–2026 Tanzil Project, CC BY 3.0: https://tanzil.net.
Ediția-sursă: Ibn Rajab al-Ḥanbalī, Kalimat al-Ikhlāṣ wa-Taḥqīq Maʿnāhā, al-Maktab al-Islāmī, Beirut/Damasc, ediție arabă îngrijită de Zuhayr al-Shāwīsh.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Cuvântul devotamentului și împlinirea sensului său 1
Două feluri de relatări despre mărturisire 7
Cauza, condițiile și piedicile 8
Cheia și dinții ei 10
Îndatoririle și sensul promisiunilor 16
Sinceritatea și împlinirea mărturisirii 18
Iubirea și ascultarea 27
Inima, casa Domnului 36
Lumina credinței 40
Virtuțile mărturisirii „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah” 51
Prețul Paradisului 54
Izbăvirea de Foc 54
Aduce iertarea 55
Cea mai bună faptă 56
Șterge păcatele și greșelile 56
Reînnoiește credința în inimă 57
Nimic nu îi este deopotrivă pe cântar 58
Străbate vălurile până ajunge la Allah 60
Allah privește spre cel care o rostește și îi răspunde rugii 62
Allah îl adevărește pe cel care o rostește 62
Cele mai bune cuvinte rostite de profeți 63
Cea mai bună pomenire 64
Răsplată înmulțită și ocrotire de Șeitan 64
Ocrotire de singurătatea mormântului și spaima Adunării 67
Semnul credincioșilor când se ridică din morminte 68
Cele opt porți ale Paradisului 69
Izbăvirea celor care rostesc mărturisirea 70

Prefața editorului arab

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Toată lauda Îi aparține lui Allah! Îl lăudăm, Îi cerem ajutorul și iertarea și căutăm adăpost la El de relele sufletelor noastre și de faptele noastre rele. Pe cel pe care Allah îl călăuzește nimeni nu-l poate rătăci, iar pe cel pe care El îl lasă în rătăcire nimeni nu-l poate călăuzi. Mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Singur, fără niciun asociat, și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său.

Acestea fiind spuse, aceasta este scrierea *„Cuvântul devotamentului și împlinirea sensului său”*, a imamului și marelui cunoscător de hadith ʿAbd al-Raḥmān ibn Rajab al-Ḥanbalī. O înfățișăm oamenilor într-un timp în care au mai multă nevoie ca oricând să-I fie pe deplin sinceri lui Allah, Slăvit și Preaînalt, atât în afirmarea unicității Sale, cât și în faptele lor. Cuvintele *„lā ilāha illā Allāh”* sunt formula după care Allah a creat firea tuturor făpturilor Sale. Ele sunt mărturisirea unicității cu care Allah i-a trimis pe toți Trimișii și au devenit semnul Islamului, care deosebește necredința de credință. Mulți oameni s-au abătut de la împlinirea lor: unii din nesupunere și necredință, alții din imitare și neștiință. Acești neștiutori care îi imită pe alții au ridicat între ei și religia adevărului un zăgaz din care nu caută ieșire și prin care nu lasă să pătrundă chemarea la adevăr.

Această scriere cuprinde cuvinte bune care adună multe dintre înțelesurile acestei formule, într-un stil deosebit și ușor de înțeles, sprijinindu-l pe cel care dorește să cunoască adevărul și să se întoarcă la el. Allah să ne facă dintre oamenii lui *„lā ilāha illā Allāh”*, care cred în ea, resping orice este adorat în afară de El și lucrează potrivit cerințelor ei! Ce bun este Cel de la care cerem!

Această scriere a mai fost tipărită la Cairo, în anul 1950. În acea ediție s-au strecurat greșeli pe care unii le-au semnalat într-o scriere separată.

Pentru ediția de față ne-am întemeiat pe un original manuscris, copiat de Muḥammad ibn ʿAbd al-ʿAzīz al-Muṭawwaʿ, Allah să aibă milă de el, în anul 1278 H. Are treizeci de pagini, de 23 × 19 cm, scrise cu o caligrafie limpede și frumoasă.

Distinsul nostru profesor, specialistul în hadith al ținuturilor Shām, șeicul Muḥammad Nāṣir al-Dīn al-Albānī, a verificat sursele hadithurilor sale. Allah să-l răsplătească cu bine!

Îl rog pe Allah să-i întoarcă pe musulmani la religia lor, la punerea în practică a Cărții Stăpânului lor și la respingerea oricărui lucru adorat în afară de El. Iar sfârșitul rugii noastre este: toată lauda Îi aparține lui Allah, Stăpânul lumilor!

Beirut, 1 Dhū al-Qaʿdah 1396 H

Zuhayr al-Shāwīsh

Despre autor

El este distinsul imam Abū al-Faraj Zayn al-Dīn ʿAbd al-Raḥmān ibn Aḥmad ibn Rajab al-Salāmī, originar din Bagdad și apoi stabilit la Damasc, de școală hanbalită.

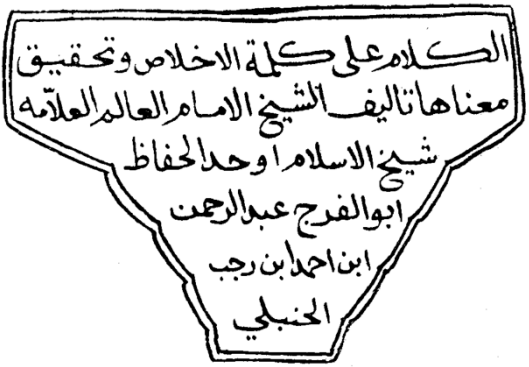
S-a născut la Bagdad în anul 736 H; s-a spus și 706 H, însă prima dată este mai plauzibilă. A crescut la Damasc, unde a învățat de la cei mai de seamă învățați ai comunității, precum imamul Shams al-Dīn Ibn al-Qayyim și Zayn al-Dīn al-ʿIrāqī.

Era învățat în dreptul islamic, specialist în hadith, predicator și istoric, înclinat spre retragere și singurătate, dedicând mult timp adorării și rugăciunii de noapte. Între el și hanbaliții vremii sale exista o înstrăinare, până într-atât încât nu a scris biografiile multora dintre ei în *Dhayl al-Ṭabaqāt*. Printre aceștia se număra familia Mufliḥ, în care se află marele învățat Ibrāhīm ibn Muḥammad, autorul lucrării *al-Mubdiʿ fī Sharḥ al-Muqniʿ*, una dintre cele mai însemnate cărți hanbalite de drept islamic.

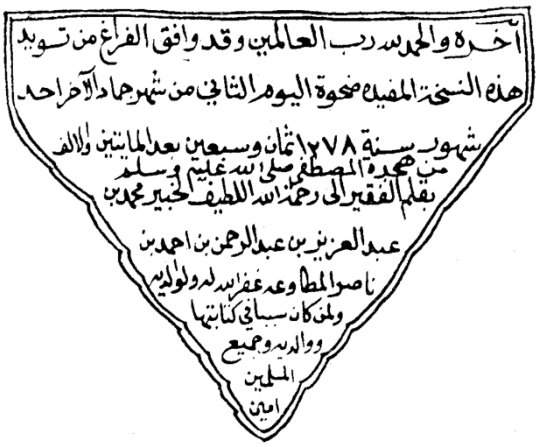
Allah să aibă milă de el! Emitea verdicte potrivit opiniilor șeicului Islamului Ibn Taymiyyah și se întorcea la scrierile sale. În lucrările lui Ibn Rajab există o înclinație spre sufism, de ale cărui alunecări Allah l-a ferit prin cunoașterea bogată și metodologia înaintașilor cu care l-a înzestrat.

Printre scrierile sale se află *al-Qawāʿid*, *al-Istikhrāj li-Aḥkām al-Kharāj*, comentariul la *Ṣaḥīḥ al-Bukhārī*, pe care nu l-a încheiat, *Sharḥ al-Tirmidhī*, *al-Tawḥīd*, *Faḍl ʿIlm al-Salaf ʿalā al-Khalaf*, *Dhayl Ṭabaqāt Ibn Abī Yaʿlā* și alte cărți folositoare.

A murit, Allah să aibă milă de el, la Damasc, în anul 795 H, și a fost înmormântat în cimitirul al-Bāb al-Ṣaghīr.

الكلام على كلمة الاخلاص وتحقيق
معناها تاليف الشيخ الامام العالم العلامه
شيخ الاسلام اوحد الحفاظ
ابو الفرج عبد الرحمن
ابن احمد ابن رجب
الحنبلي

نموذج عنوان النسخة الخطية

آخره والحمد لله رب العالمين وقد وافق الفراغ من تسويد
هذه النسخة المفيدة ضحوة اليوم الثاني من شهر جمادا الآخر احد
شهور سنة ١٢٧٨ ثمان وسبعين بعد المايتين والالف
من هجرة المصطفى صلى الله عليه وسلم
بقلم الفقير الى رحمة الله اللطيف الخبير محمد بن
عبد العزيز بن عبد الرحمن بن احمد بن
ناصر المطاوعه غفر الله له ولوالديه
ولمن كان سببا في كتابتها
ووالديه وجميع
المسلمين
امين

نموذج آخر النسخة الخطية

Figura 1: Facsimile ale titlului și încheierii copiei manuscrise.

Cuvântul devotamentului și împlinirea sensului său

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Al-Bukhārī[1] și Muslim au relatat în cele două culegeri autentice, de la Anas, Allah să fie mulțumit de el, că a spus:

كان النبي ﷺ ومعاذ رديفه على الرحل، فقال: «يا معاذ!» فقال: لبيك يا رسول الله وسعديك! قال: «يا معاذ!» قال: لبيك يا رسول الله وسعديك! قال: «يا معاذ!» قال: لبيك يا رسول الله وسعديك! قال: «ما من عبد يشهد أن لا إله إلا الله وأن محمدًا عبده ورسوله إلا حرمه الله على النار».

1 Este marele imam Muḥammad ibn Ismāʿīl ibn Ibrāhīm al-Bukhārī, Abū ʿAbd Allāh, marele păstrător al hadithurilor în Islam. S-a născut la Bukhara, în anul 194 H, și a călătorit în căutarea cunoașterii până a ajuns la culmea ei. A alcătuit *al-Ǧāmiʿ al-Ṣaḥīḥ*. După Cartea lui Allah, nu există carte mai autentică decât aceasta. Printre scrierile sale se află și *Khalq Afʿāl al-ʿIbād*, *al-Tārīkh* și altele.
Cei care se foloseau de numele științei pentru câștig l-au invidiat și l-au învrăjbit împotriva lui pe emirul Bukharei. Acesta l-a trimis în exil în satul Khartank, unul dintre satele din ținutul Samarkandului, unde a murit. Allah să aibă milă de el! Era în noaptea sărbătorii de la sfârșitul postului, în anul 256 H.

قال: يا رسول الله، ألا أخبر بها الناس فيستبشروا؟ قال: «إذًا يتكلوا». فأخبر بها معاذ عند موته تأثمًا.

Profetul ﷺ călărea, iar Muʿādh se afla în spatele său, pe aceeași șa. El a spus: „O, Muʿādh!" Acesta a răspuns: „Iată-mă la chemarea ta, o, Trimis al lui Allah, gata să te slujesc!" El a spus: „O, Muʿādh!" Acesta a răspuns: „Iată-mă la chemarea ta, o, Trimis al lui Allah, gata să te slujesc!" El a spus: „O, Muʿādh!" Acesta a răspuns: „Iată-mă la chemarea ta, o, Trimis al lui Allah, gata să te slujesc!" El a spus: „Nu este niciun rob care să mărturisească faptul că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este robul și Trimisul Său, fără ca Allah să-l ferească de Foc." Muʿādh a spus: „O, Trimis al lui Allah, să nu le vestesc aceasta oamenilor, ca să se bucure?" El a spus: „Atunci se vor bizui numai pe aceasta." Muʿādh[2] a relatat acest lucru când i s-a apropiat moartea, temându-se de păcat.[3]

2 Este Abū ʿAbd al-Raḥmān Muʿādh ibn Jabal ibn ʿAmr ibn Aws al-Anṣārī al-Khazrajī, companionul Trimisului lui Allah ﷺ și unul dintre musulmanii care cunoșteau cel mai bine cele îngăduite și cele oprite. Era unul dintre cei șase care au adunat Coranul în timpul vieții Trimisului lui Allah ﷺ. Se născuse cu circa douăzeci de ani înainte de Hijra și a murit în anul 18 H, în valea Iordanului, unde a fost înmormântat. Mormântul său este cunoscut în partea răsăriteană a regiunii.

3 Pentru a se elibera de păcatul ascunderii cunoașterii.

În cele două culegeri autentice se află și relatarea lui ʿItbān ibn Mālik,[4] Allah să fie mulțumit de el, de la Profet ﷺ, care a spus:

إن الله حرم على النار من قال: لا إله إلا الله، يبتغي بذلك وجه الله

Allah i-a interzis Focului să-l mistuie pe cel care spune „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah", căutând prin aceasta Fața lui Allah.[5]

În *Ṣaḥīḥ Muslim*, de la Abū Hurayrah[6] — sau de la Abū Saʿīd, cu o ezitare în privința naratorului[7] —, se relatează că se aflau alături de Profet ﷺ în expediția de la Tabūk:[8]

فأصابتهم مجاعة، فدعا النبي ﷺ بنطع فبسطه، ثم دعا بفضل أزوادهم، فجعل الرجل يجيء بكف ذرة، ويجيء

4 ʿItbān ibn Mālik ibn ʿAmr al-Khazrajī a participat la Badr, potrivit majorității învățaților. Relatarea sa se află în cele două culegeri autentice, pe calea lui Anas și a lui Ibn al-Rabīʿ, precum și la alții. Conducea rugăciunea oamenilor săi. A murit, Allah să fie mulțumit de el, în timpul califatului lui Muʿāwiyah, la o vârstă înaintată.

5 Această formulare este a lui al-Bukhārī, în *Cartea rugăciunii.*

6 Este Abū Hurayrah, ʿAbd al-Raḥmān ibn Ṣakhr al-Dawsī, companionul Trimisului lui Allah ﷺ și cel de la care s-au transmis cele mai multe relatări ale sale. S-a născut cu douăzeci și unu de ani înainte de Hijra și a murit în anul 59 H, la Medina.

7 Spun: ezitarea este a lui al-Aʿmash. Ṭalḥah ibn Muṣarrif a relatat același hadith, pe o altă cale, de la Abū Hurayrah, fără această ezitare. Muslim l-a relatat și astfel.

8 Tabūk este un loc aflat între Shām și Medina, de la care expediția și-a primit numele. Ea se mai numește și Expediția Greutăților. S-a desfășurat într-o vreme în care ținuturile sufereau de secetă. De obicei, când Trimisul lui Allah ﷺ pornea într-o expediție, lăsa să se înțeleagă o altă destinație. La Tabūk însă a făcut cunoscută oamenilor destinația, din pricina depărtării și a greutăților drumului.

الآخر بكف تمر، ويجيء الآخر بكسرة، حتى اجتمع على النطع من ذلك شيء يسير، فدعا رسول الله ﷺ عليه بالبركة، ثم قال: «خذوا في أوعيتكم»، فأخذوا في أوعيتهم، حتى ما تركوا في العسكر وعاء إلا ملؤوه، فأكلوا حتى شبعوا، وفضلت فضلة، فقال رسول الله ﷺ: «أشهد أن لا إله إلا الله وأني رسول الله، لا يلقى الله بهما عبد غير شاك فيهما فيحجب عن الجنة».

I-a lovit foamea. Profetul ﷺ a cerut o bucată de piele și a întins-o, apoi a cerut să fie aduse proviziile care le mai rămăseseră. Un om aducea un pumn de grăunțe, altul un pumn de curmale, iar altul o bucată de pâine, până când s-a adunat pe piele puțină hrană. Trimisul lui Allah ﷺ s-a rugat ca ea să fie binecuvântată, apoi a spus: „Luați în vasele voastre!" Ei au luat în vase, până când nu a rămas în oaste niciun vas pe care să nu-l fi umplut. Au mâncat până s-au săturat și a mai rămas hrană. Atunci Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și că eu sunt Trimisul lui Allah. Niciun rob care Îl întâlnește pe Allah cu aceste două mărturisiri, fără să se îndoiască de ele, nu va fi împiedicat să intre în Paradis."

În cele două culegeri autentice se află relatarea lui Abū Dharr,[9] Allah să fie mulțumit de el, de la Profet ﷺ, care a spus:

«ما من عبد قال: لا إله إلا الله، ثم مات على ذلك إلا دخل الجنة». قلت: وإن زنى وإن سرق؟! قال: «وإن زنى وإن سرق». قلت: وإن زنى وإن سرق؟ قال: «وإن زنى وإن سرق» ثلاثًا. ثم قال في الرابعة: «على رغم أنف أبي ذر». قال: فخرج أبو ذر وهو يقول: وإن رغم أنف أبي ذر.

„Nu este niciun rob care să spună «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah» și apoi să moară păstrând această mărturisire, fără să intre în Paradis.” Am întrebat: „Chiar dacă a săvârșit adulter și a furat?!” El a spus: „Chiar dacă a săvârșit adulter și a furat.” Am întrebat: „Chiar dacă a săvârșit adulter și a furat?” El a spus: „Chiar dacă a săvârșit adulter și a furat.” Acestea s-au repetat de trei ori. Apoi, a patra oară, a spus: „Chiar dacă lui Abū Dharr nu-i convine.” Relatatorul a spus: Abū Dharr a plecat repetând: „Chiar dacă lui Abū Dharr nu-i convine!”

9 Este Abū Dharr Jundub ibn Junādah al-Ghifārī, companionul Trimisului lui Allah ﷺ și unul dintre primii care au îmbrățișat Islamul. A murit, Allah să fie mulțumit de el, la al-Rabadhah, una dintre așezările ținutului Medinei, în anul 32 H, în timpul califatului emirului dreptcredincioșilor, domnul nostru ʿUthmān ibn ʿAffān, Allah să fie mulțumit de el.

10 Este distinsul companion Abū al-Walīd ʿUbādah ibn al-Ṣāmit ibn Qays al-Khazrajī al-Anṣārī, unul dintre reprezentanții desemnați la ʿAqabah. A participat la toate luptele. În legătură cu el a fost revelat versetul:

În *Ṣaḥīḥ Muslim*, se relatează că ʿUbādah ibn al-Ṣāmit,[10] când i s-a apropiat moartea, a spus: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:”

من شهد أن لا إله إلا الله وأن محمدًا رسول الله حرمه الله على النار

Cel care mărturisește că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah va fi ferit de Foc de către Allah.

Tot în *Ṣaḥīḥ Muslim*, se relatează că ʿUbādah ibn al-Ṣāmit, când i s-a apropiat moartea, a spus: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:”

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ...

O, voi care credeți! Nu-i luați pe evrei și pe creștini… (Coran, al-Mā’idah 5:51 — fragment). ʿUmar l-a trimis alături de Yazīd ibn Abī Sufyān pentru a-i învăța pe oamenii din Shām dreptul islamic. Muʿāwiyah s-a oprit lângă amvon și le-a spus oamenilor: „Luați cunoaștere de la ʿUbādah, căci el este mai priceput decât mine.” A murit, Allah să fie mulțumit de el, în anul 34 H. S-a spus și că a trăit până după venirea lui Muʿāwiyah la califat.

من شهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له وأن محمدًا عبده ورسوله وأن عيسى عبد الله ورسوله وكلمته ألقاها إلى مريم وروح منه وأن الجنة حق والنار حق أدخله الله الجنة على ما كان من العمل

Cel care mărturisește că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Singur, fără niciun asociat, că Muḥammad este robul și Trimisul Său, că Isus este robul lui Allah, Trimisul Său, Cuvântul Său pe care l-a trimis Mariei și un duh de la El și că Paradisul este adevăr și Focul este adevăr va fi primit de Allah în Paradis, oricare i-ar fi fost faptele.

Există multe hadithuri cu acest înțeles, a căror înșiruire s-ar prelungi mult.

Două feluri de relatări despre mărturisire

Hadithurile acestui capitol sunt de două feluri. Primul: cele care arată că omul care rostește cele două mărturisiri intră în Paradis și nu este împiedicat să intre în el. Acest înțeles este limpede: niciunul dintre oamenii mărturisirii sincere a unicității lui Allah nu rămâne veșnic în Foc. El poate intra în Paradis și nu este împiedicat să ajungă acolo după ce păcatele i-au fost curățate prin Foc.

Hadithul lui Abū Dharr înseamnă că adulterul și furtul nu împiedică intrarea în Paradis a celui care mărturisește unicitatea lui Allah. Acest lucru este adevărat și neîndoielnic. Hadithul nu spune că un asemenea om nu este pedepsit pentru ele, chiar dacă mărturisește unicitatea lui Allah.

În *Musnad*-ul lui al-Bazzār,[11] se află de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, o relatare atribuită Profetului ﷺ:

من قال: لا إله إلا الله نفعته يومًا من دهره، يصيبه قبل ذلك ما أصابه

Celui care spune „lā ilāha illā Allāh" aceasta îi va fi de folos cândva, chiar dacă înainte de aceasta îl va fi lovit ceea ce l-a lovit.

Al doilea: cele care arată că omul este ferit de Foc. Unii au înțeles aceasta ca ferire de rămânerea veșnică în el sau ca ferire de Focul în care locuitorii săi rămân veșnic, adică de toate treptele Focului aflate mai jos de cea de sus. În treapta de sus intră mulți dintre păcătoșii care mărturisesc unicitatea lui Allah, din pricina păcatelor lor. Apoi sunt scoși de acolo prin mijlocirea celor care mijlocesc și prin mila Celui Mai Milostiv dintre cei milostivi.
În cele două culegeri autentice se află:

إن الله تعالى يقول: وعزتي وجلالي لأخرجن من النار من قال: لا إله إلا الله

Allah Preaînaltul spune: „Pe Puterea și Măreția Mea, îi voi scoate din Foc pe cei care au spus: «lā ilāha illā Allāh»!"

Cauza, condițiile și piedicile

Un grup de învățați a spus că înțelesul acestor hadithuri este că „lā ilāha illā Allāh" constituie o cauză a intrării în Paradis și a izbăvirii de Foc, precum și un temei pentru acestea. Însă un asemenea temei nu își produce efectul decât atunci când condițiile sale sunt întrunite și piedicile sale sunt înlăturate. Efectul său poate lipsi din pricină că nu este îndeplinită una dintre condiții

11 Este marele cunoscător de hadith Abū Bakr Aḥmad ibn ʿAmr al-Bazzār al-Baṣrī, autorul lucrării *al-Musnad al-Kabīr*. A murit în anul 292 H.

sau din pricina unei piedici. Aceasta este opinia lui al-Ḥasan[12] și a lui Wahb ibn Munabbih[13] și ea este cea mai plauzibilă.

Al-Ḥasan i-a spus lui al-Farazdaq,[14] pe când acesta își îngropa soția:

ما أعددت لهذا اليوم؟ قال: شهادة أن لا إله إلا الله منذ سبعين سنة. قال الحسن: نعم العدة، لكن لـ«لا إله إلا الله» شروطًا، فإياك وقذف المحصنة!

„Ce ai pregătit pentru această zi?" El a răspuns: „Mărturisirea că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, de șaptezeci de ani." Al-Ḥasan a spus: „Ce pregătire bună! Însă «lā ilāha illā Allāh» are condiții. Ferește-te să defăimezi o femeie castă, învinuind-o de adulter!"

12 Este distinsul urmaș al companionilor Abū Saʿīd al-Ḥasan ibn Yasār al-Baṣrī, imam, ascet și vestit pentru frumusețea cuvântului său. S-a născut la Medina în anul 21 H și a murit la Basra în anul 110 H. Cărțile ne-au păstrat multe dintre istorisirile despre el și cuvintele sale de înțelepciune devenite cunoscute.

13 Este Wahb ibn Munabbih al-Abnāwī al-Ṣanʿānī, de origine persană și socotit printre urmașii companionilor. Era povestitor și istoric și transmitea numeroase tradiții israelite. S-a născut în Yemen, în anul 30 H, și a murit tot acolo, în anul 110 H.

14 Este Hammām ibn Ghālib al-Tamīmī al-Dārimī, un poet cu mare putere de exprimare, de prim rang între poeții epocii islamice. Era dintre oamenii de seamă ai neamului său. A murit în ținutul Basrei, în anul 110 H. Cuvântul lui al-Ḥasan îl vizează pe al-Farazdaq pentru vorbele urâte pe care obișnuia să le rostească în poezia sa.

I s-a spus lui al-Ḥasan: *„Unii oameni spun că acela care rostește «lā ilāha illā Allāh» intră în Paradis."* El a răspuns:

من قال: لا إله إلا الله فأدى حقها وفرضها دخل الجنة

Cel care spune „lā ilāha illā Allāh" și respectă drepturile și obligațiile care decurg din ea intră în Paradis.

Cheia și dinții ei

Wahb ibn Munabbih i-a spus celui care îl întrebase: *„Nu este «lā ilāha illā Allāh» cheia Paradisului?"*:

بلى، ولكن ما من مفتاح إلا له أسنان، فإن جئت بمفتاح له أسنان فتح لك، وإلا لم يفتح لك

Ba da, însă orice cheie are dinți. Dacă vii cu o cheie care are dinți, ți se va deschide; altfel nu ți se va deschide.

Cu acest înțeles se află și hadithul:

إن مفتاح الجنة لا إله إلا الله

Cheia Paradisului este „lā ilāha illā Allāh".

L-a relatat imamul Aḥmad, cu un lanț de transmitere întrerupt.

De la Muʿādh se relatează că a spus: *„Trimisul lui Allah ﷺ mi-a spus:"*

إذا سألك أهل اليمن عن مفتاح الجنة فقل: شهادة أن لا إله إلا الله

Dacă oamenii din Yemen te întreabă despre cheia Paradisului, spune: mărturisirea că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah.

Ceea ce arată temeinicia acestei opinii este faptul că, în multe texte, Profetul ﷺ a legat intrarea în Paradis de împlinirea faptelor drepte.

Astfel, în cele două culegeri autentice se află de la Abū Ayyūb[15] că un bărbat a spus: „O, Trimis al lui Allah! Spune-mi o faptă care să mă ducă în Paradis!" El a răspuns:

تعبد الله لا تشرك به شيئًا وتقيم الصلاة وتؤتي الزكاة وتصل الرحم

Să-L adori pe Allah fără să-I asociezi nimic, să împlinești rugăciunea, să dai dania obligatorie (zakāh) și să păstrezi legăturile de rudenie.

15 Este distinsul companion Khālid ibn Zayd al-Najjārī al-Anṣārī. A participat la legământul de la ʿAqabah, la Badr și la cele de după ea. Profetul ﷺ a fost găzduit de el când a venit la Medina. A participat alături de domnul nostru ʿAlī la luptele împotriva kharijiților și a luptat împotriva romanilor împreună cu oastea lui Yazīd ibn Muʿāwiyah. A murit, Allah să fie mulțumit de el, la porțile Constantinopolului — pe atunci capitala necredinței —, în anul 50 H.

În *Ṣaḥīḥ Muslim*, de la Abū Hurayrah, se relatează că un bărbat a spus: „O, Trimis al lui Allah! Îndrumă-mă spre o faptă pe care, dacă o împlinesc, să intru în Paradis!” El a spus:

قال: «تعبد الله لا تشرك به شيئًا وتقيم الصلاة المكتوبة وتؤدي الزكاة المفروضة وتصوم رمضان». فقال الرجل: والذي نفسي بيده لا أزيد على هذا شيئًا ولا أنقص منه. فقال النبي ﷺ: «من سره أن ينظر إلى رجل من أهل الجنة فلينظر إلى هذا».

„Să-L adori pe Allah fără să-I asociezi nimic, să împlinești rugăciunea prescrisă, să dai dania obligatorie și să postești în Ramadan.” Bărbatul a spus: „Pe Cel în Mâna Căruia se află sufletul meu, nu voi adăuga nimic la acestea și nici nu voi scădea nimic din ele.” Atunci Profetul ﷺ a spus: „Cine dorește să privească un om dintre oamenii Paradisului să-l privească pe acesta.”

În *al-Musnad*, de la Bashīr ibn al-Khaṣāṣiyah[16], se relatează că a spus:

أتيت النبي ﷺ لأبايعه فاشترط علي شهادة أن لا إله إلا الله وأن محمدًا عبده ورسوله، وأن أقيم الصلاة، وأن

16 Este Bashīr ibn Maʿbad ibn Sharāḥīl al-Sadūsī, cunoscut ca Ibn al-Khaṣāṣiyah, un distins companion. Hadithurile sale se găsesc în *al-Adab al-Mufrad* al lui al-Bukhārī și în culegerile *Sunan*. Numele său era Zaḥm, iar Profetul ﷺ i l-a schimbat. Are și alte hadithuri în afara acestuia. De la el au relatat Bashīr ibn Nuhayk și soția sa, Laylā.

أؤدي الزكاة، وأن أحج حجة الإسلام، وأن أصوم شهر رمضان، وأن أجاهد في سبيل الله. فقلت: يا رسول الله، أما اثنتين فوالله لا أطيقهما: الجهاد والصدقة، فإنهم زعموا أنه من ولى الدبر فقد باء بغضب من الله، فأخاف إن حضرت تلك جشعت نفسي وكرهت الموت، والصدقة فوالله ما لي إلا أغنيمة وعشر ذود هن رسل أهلي وحمولتهم. قال: فقبض رسول الله ﷺ يده ثم حركها ثم قال: «فلا جهاد ولا صدقة، فبم تدخل الجنة إذًا؟» قلت: يا رسول الله أبايعك، فبايعته عليهن كلهن.

Am venit la Profet ﷺ ca să-i depun legământul de credință. El mi-a pus condiția să mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este robul și Trimisul Său, să împlinesc rugăciunea, să dau dania obligatorie, să fac pelerinajul prescris de Islam, să postesc în luna Ramadan și să lupt pe calea lui Allah. Am spus: „O, Trimis al lui Allah! Două dintre acestea, pe Allah, nu le pot împlini: lupta și dania. Oamenii spun că acela care întoarce spatele în luptă își atrage mânia lui Allah. Mă tem ca, dacă voi fi de față într-o asemenea împrejurare, să mă cuprindă frica și să nu vreau să mor. Cât despre danie, pe Allah, nu am decât o turmuliță de oi și zece cămile, care îi asigură familiei mele laptele și transportul.” Atunci Trimisul lui Allah ﷺ și-a retras mâna, apoi a mișcat-o și a spus: „Nici luptă, nici danie; atunci prin

ce vei intra în Paradis?" Am spus: „O, Trimis al lui Allah, îți depun legământul!" Și i-am depus legământul pentru toate acestea.[17][18]

În acest hadith, lupta și dania sunt condiții pentru intrarea în Paradis, alături de mărturisirea unicității lui Allah, rugăciune, post și pelerinaj.
Asemenea acestuia este și cuvântul Profetului ﷺ:

أمرت أن أقاتل الناس حتى يشهدوا أن لا إله إلا الله وأن محمدًا رسول الله

Mi s-a poruncit să lupt împotriva oamenilor până când vor mărturisi că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah.

ʿUmar[19] și un grup de companioni au înțeles că acela care rostește cele două mărturisiri este ferit de pedeapsa din această lume prin simpla lor rostire. De aceea au ezitat să lupte împotriva celor care refuzau să dea dania obligatorie. În schimb, al-Ṣiddīq a înțeles că lupta împotriva lor nu este oprită decât dacă împlinesc drepturile acestei mărturisiri, căci Profetul ﷺ a spus:

17 În *al-Musnad* (5/224), ediția al-Maktab al-Islāmī. Al-Ḥākim (2/80) l-a declarat autentic, iar al-Dhahabī a fost de acord cu el. Totuși, în lanțul său se află Abū al-Muthannā al-ʿAbdī al-Kūfī, un narator cu statut necunoscut, după cum a spus al-Haythamī. Numele său este Muʾthir ibn ʿAfāzah.

18 *Aghaynimah* este diminutivul cuvântului *ghanam* („oi"). *Dhawd* desemnează un grup de trei până la zece cămile. *Risl* înseamnă lapte, de orice fel, iar *ḥamūlah* desemnează animalele pe care se transportă poveri.

19 Este conducătorul credincioșilor, Abū Ḥafṣ ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb ibn Nufayl al-ʿAdawī al-Qurashī, companion al Trimisului lui Allah ﷺ, al doilea dintre califii drept călăuziți și pildă de dreptate. A îmbrățișat Islamul înainte de Hijra, iar Allah a întărit Islamul prin el. A preluat califatul după Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el, în anul 13 H. Allah a deschis prin el calea cuceririlor și a întărit stăpânirea musulmanilor. A murit, Allah să fie mulțumit de el, ucis de Abū Luʾluʾah, slujitorul lui al-Mughīrah, în anul 23 H.

فإذا فعلوا ذلك منعوا مني دماءهم إلا بحقها وحسابهم على الله

Dacă fac aceasta, viața lor este ocrotită față de mine, în afară de ceea ce se impune potrivit drepturilor acestei mărturisiri, iar socoteala lor Îi revine lui Allah.

Abū Bakr a spus: *„Dania obligatorie este un drept asupra averii."*
Înțelesul pe care l-a desprins al-Ṣiddīq a fost relatat în mod explicit de la Profet ﷺ de mai mulți companioni, între care Ibn ʿUmar[20] și Anas. El a spus:

أمرت أن أقاتل الناس حتى يشهدوا أن لا إله إلا الله وأن محمدًا رسول الله، ويقيموا الصلاة ويؤتوا الزكاة

Mi s-a poruncit să lupt împotriva oamenilor până când vor mărturisi că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah, vor împlini rugăciunea și vor da dania obligatorie.

20 Este Abū ʿAbd al-Raḥmān ʿAbd Allāh ibn ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb al-Qurashī al-ʿAdawī. S-a născut, potrivit unei relatări, în al treilea an al misiunii profetice și a emigrat la Medina la vârsta de zece ani. La Badr a fost socotit prea tânăr, apoi Trimisul lui Allah ﷺ i-a îngăduit să participe la bătălia Șanțului. A fost un imam de încredere, cu știință vastă și numeroase relatări; de la el s-au transmis o mie șase sute de hadithuri. Printre acestea se află unul relatat de imamul Aḥmad, în al cărui lanț între el și Trimis ﷺ nu sunt decât trei oameni. A se vedea primul volum din *Nafathāt Ṣadr al-Mukmad fī Sharḥ Thulāthiyyāt al-Imām Aḥmad* al lui al-Saffārīnī. Urma îndeaproape exemplul Trimisului lui Allah ﷺ. Potrivit altei relatări, a trăit optzeci și șapte de ani și a murit, Allah să fie mulțumit de el, în anul 74 H.

Acest lucru este arătat și de cuvântul Celui Preaînalt:

﴿فإن تابوا وأقاموا الصلاة وآتوا الزكاة فخلوا سبيلهم﴾

Dacă se căiesc, împlinesc rugăciunea și dau dania obligatorie, atunci lăsați-i să-și urmeze calea.

Coran, al-Tawbah 9:5 — fragment

Tot astfel, cuvântul Celui Preaînalt:

﴿فإن تابوا وأقاموا الصلاة وآتوا الزكاة فإخوانكم في الدين﴾

Dacă se căiesc, împlinesc rugăciunea și dau dania obligatorie, atunci sunt frații voștri în religie.

Coran, al-Tawbah 9:11 — fragment

Acest verset arată că frăția în religie nu se statornicește decât prin împlinirea îndatoririlor obligatorii, alături de mărturisirea unicității lui Allah. Căci căința de asocierea altora cu Allah nu se realizează decât prin mărturisirea unicității Sale.

Când Abū Bakr le-a lămurit aceasta companionilor, ei au revenit la părerea lui și au socotit-o corectă.

Dacă s-a înțeles că pedeapsa din această lume nu este înlăturată în mod necondiționat pentru acela care rostește cele două mărturisiri, ci acesta este pedepsit când încalcă unul dintre drepturile Islamului, tot astfel stau lucrurile și cu pedeapsa din Viața de Apoi.

Îndatoririle și sensul promisiunilor

Un grup de învățați a considerat că hadithurile pomenite mai înainte și cele cu același înțeles au fost rostite înainte de pogorârea îndatoririlor obligatorii și a pedepselor prescrise. Printre cei care au avut această părere se numără al-Zuhrī[21],

21 Este Abū Bakr Muḥammad ibn Muslim ibn ʿUbayd Allāh ibn ʿAbd Allāh ibn Shihāb al-Zuhrī al-Madanī, unul dintre juriștii și marii învățați renumiți. Ibn Taymiyyah a spus: „Al-Zuhrī a păstrat Islamul vreme de aproape șaptezeci

al-Thawrī[22] și alții. Această părere este însă foarte puțin plauzibilă, căci multe dintre aceste relatări provin din Medina, după pogorârea îndatoririlor și a pedepselor prescrise; în unele se precizează că întâmplarea a avut loc în expediția de la Tabūk, către sfârșitul vieții Profetului ﷺ.

Dintre aceștia, unii spun că aceste hadithuri au fost abrogate.[23] Alții spun că ele au rămas în vigoare, dar li s-au adăugat condiții. Aceasta se leagă de întrebarea dacă adăugarea unei precizări la un text constituie sau nu abrogare. Dezacordul dintre specialiștii în principiile jurisprudenței asupra acestei chestiuni este bine cunoscut.

Al-Thawrī și alții au afirmat explicit că ele sunt abrogate și că îndatoririle și pedepsele prescrise le-au abrogat. Dar este posibil ca prin *„abrogare"* să fi înțeles lămurirea și explicarea, căci înaintașii foloseau adesea acest cuvânt într-un asemenea sens. Tot astfel, este posibil să fi vrut să spună că versetele privitoare la îndatoriri și la pedepsele prescrise au arătat că intrarea în Paradis și izbăvirea de Foc depind de împlinirea îndatoririlor și de evitarea celor interzise. În acest sens, acele texte sunt *„abrogate"*, adică lămurite și explicate, iar textele privitoare la pedepsele prescrise și la îndatoriri sunt *„abrogatoare"*, adică explică și lămuresc înțelesul lor.

---

de ani." A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 124 H, la vârsta de 74 de ani.

22 Este Sufyān ibn Saʿīd al-Thawrī, unul dintre cei numiți „conducători ai credincioșilor în hadith" și dintre marii înaintași în știință și faptă. Ibn Rajab a spus: „În secolul al patrulea existau adepți ai lui Sufyān", adică oameni care îl urmau în jurisprudență. Această frază arată că musulmanii nu s-au limitat în toate epocile la cele patru școli juridice. A murit în anul 161 H.

23 Această părere este la fel de puțin plauzibilă ca cea de dinaintea ei, deoarece în știința principiilor jurisprudenței este stabilit că relatările informative nu se abrogă. Hadithurile pomenite sunt relatări informative; de aceea nu este îngăduit să se afirme că au fost abrogate.

Sinceritatea și împlinirea mărturisirii

Un alt grup de învățați a spus: acele texte cu formulare necondiționată au fost precizate de alte hadithuri. În unele se spune:

من قال لا إله إلا الله مخلصًا

Cine spune „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah", cu sinceritate...

În altele: *„cu certitudine"*; în altele: *„cu sinceritate în rostire"*; în altele: *„spunând-o cu adevărat din inimă"*; iar în altele: *„limba sa o rostește cu supunere, iar inima lui este împăcată cu ea"*.

Toate acestea trimit la lucrarea inimii și la împlinirea înțelesului celor două mărturisiri. A împlini mărturisirea „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah" înseamnă ca inima să nu-L adore decât pe Allah: prin iubire și nădejde, teamă, încredere, cererea ajutorului, supunere, întoarcere către El și căutarea Lui. Iar a împlini mărturisirea că Muḥammad este Trimisul lui Allah înseamnă să nu-L adori pe Allah altfel decât a legiferat El prin cuvântul lui Muḥammad ﷺ.[24]

24 Aceasta nu se poate împlini decât închizând poarta introducerii de noutăți în actele de adorare și a socotirii unor născociri drept bune în religie, sub numele de „inovație bună", căci această denumire este ea însăși o inovație. Trimisul lui Allah ﷺ spune: „Orice inovație este rătăcire și orice rătăcire este în Foc." Acest hadith nu poate fi socotit o formulare generală din care au fost exceptate anumite cazuri, așa cum spun unii dintre cei de mai târziu, din mai multe motive. Unul este că nu există texte care să facă o asemenea excepție. Ceea ce ei își închipuie că ar constitui o excepție nu este astfel. Ceea ce este autentic dintre cele invocate nu privește această pretinsă excepție, ci dovedește numai că unele mijloace nou apărute pot fi socotite bune, deoarece duc la lucruri legiferate prin texte.
Aceste mijloace pot fi încadrate în cele cinci categorii ale normelor juridice; nu la fel stau lucrurile cu inovația în religie. Aici se aplică și principiul: „Mijlocul fără de care o obligație nu poate fi împlinită devine obligatoriu." Un exemplu este adunarea Coranului într-un singur volum, alcătuirea de cărți și altele asemenea. Toate acestea sunt mijloace legiuite, deoarece duc la

Acest înțeles este relatat și ca un cuvânt explicit atribuit Profetului ﷺ:

من قال لا إله إلا الله مخلصًا دخل الجنة. قيل: ما إخلاصها يا رسول الله؟ قال: أن تحجزك عما حرم الله عليك.

Cine spune „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah", cu sinceritate, intră în Paradis. S-a întrebat: „În ce constă sinceritatea ei, o, Trimis al lui Allah?" El a răspuns: „În a te opri de la ceea ce Allah ți-a interzis."

Această relatare este transmisă de la Anas ibn Mālik și de la Zayd ibn Arqam[25], însă niciunul dintre cele două lanțuri ale sale

---

ceea ce este legiferat prin texte, după cum este limpede. Prin urmare, ele nu sunt nicidecum inovații în religie, contrar părerii lor.
Aceste mijloace sunt dintre cele asupra cărora se poate aplica hadithul autentic: „Cine pune în Islam începutul unei practici bune… și cine pune în Islam începutul unei practici rele…" Împrejurarea în care a fost rostit dovedește categoric aceasta. Profetul ﷺ l-a spus cu prilejul ridicării unuia dintre companioni, după ce îi îndemnase la danie. Bărbatul a mers acasă, apoi s-a întors cu o danie și a așezat-o înaintea Profetului ﷺ. Când ceilalți companioni au văzut ce făcuse, l-au urmat, fiecare aducând ce i-a fost cu putință să dea. Înaintea Profetului ﷺ s-au strâns astfel daniile pe care Allah a voit să le strângă. Atunci el a rostit acest hadith.
Socotiți, oare, că acel companion a adus o inovație în religie „bună" când a venit cu dania? De aceea afirmăm cu certitudine că apropierea de Allah Cel Preaînalt nu se poate dobândi decât urmându-l pe Muḥammad ﷺ. Cum ar putea fi altfel, când el a spus: „Nu am lăsat nimic care să vă apropie de Allah fără să vi-l poruncesc"? Înaintașii noștri dreptcredincioși, Allah să fie mulțumit de ei, au înțeles acest adevăr. De aceea ne-au îndemnat să-i urmăm, spunând: „Urmați și nu născociți, căci v-a fost de ajuns! Țineți-vă de calea cea veche!"

25 Este distinsul companion Zayd ibn Arqam al-Khazrajī al-Anṣārī. De la el s-au transmis nouăzeci de hadithuri. El l-a auzit pe capul fățărniciei, ʿAbd Allāh ibn Ubayy ibn Salūl, spunând: „Cel mai puternic îl va alunga din ea pe

nu este autentic.[26] De asemenea, ceva asemănător s-a transmis printre relatările *mursal* ale lui al-Ḥasan.

Lămurirea și împlinirea acestui înțeles sunt următoarele: când robul spune *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”*, aceasta cere să nu aibă altă divinitate în afara lui Allah. Divinitatea este aceea de care se ascultă fără a-i încălca porunca, din venerație și cinstire, din iubire, teamă și nădejde, punându-ți încrederea în ea, cerându-i și rugând-o. Nimic din toate acestea nu se cuvine decât lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț.

Cine Îi asociază lui Allah o făptură în ceva dintre aceste lucruri care țin exclusiv de dumnezeire își știrbește astfel sinceritatea în rostirea mărturisirii *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”* și își împuținează mărturisirea unicității Sale. El are în sine o parte din robia față de acea făptură, potrivit măsurii în care se află acestea în el. Toate acestea sunt ramuri ale asocierii altora cu Allah.

De aceea, denumirile de necredință și de asociere altora cu Allah au fost aplicate multor păcate care izvorăsc din ascultarea de altcineva decât Allah, din teama ori nădejdea puse în el, din încrederea în el sau din săvârșirea faptelor de dragul lui. Astfel, arătarea faptelor pentru a fi văzute de oameni, jurământul pe altcineva decât Allah și punerea încrederii și sprijinului în altcineva decât El au fost numite asociere. La fel, a-i pune pe oameni pe aceeași treaptă cu Allah în privința voinței, spunând,

---

cel mai umilit.” L-a înștiințat pe Trimis ﷺ, iar ʿAbd Allāh a negat. Atunci Allah a pogorât revelația care a confirmat spusele lui Zayd. A participat alături de Trimisul lui Allah ﷺ la șaptesprezece expediții și a fost prezent la Ṣiffīn împreună cu domnul nostru ʿAlī. A murit, Allah să fie mulțumit de el, la Kūfah, în anul 66 H; după altă părere, în 68 H.

26 Al-Mundhirī a arătat în *al-Targhīb* că hadithul lui Zayd este slab. Cauza sa este Muḥammad ibn ʿAbd al-Raḥmān ibn Ghazwān, un născocitor de hadithuri, după cum a spus al-Haythamī (1/108).

27 În hadithul lui Ḥudhayfah atribuit Profetului ﷺ se spune: „Nu spuneți: «Ce voiește Allah și cutare», ci spuneți: «Ce voiește Allah, apoi ce voiește cutare».” L-au transmis Abū Dāwūd și alții cu un lanț autentic, după cum am arătat în *al-Ṣaḥīḥah* (137).

de pildă: „Ce voiește Allah și cutare”,[27] ori: „Nu am pe nimeni în afară de Allah și de tine.”

Tot astfel, credința în semne rele, descântecele dezaprobate, mersul la ghicitori și credința în spusele lor știrbesc mărturisirea unicității lui Allah și faptul că numai El aduce folosul și îndepărtează răul. La fel stau lucrurile cu urmarea poftelor sufletului în ceea ce Allah a oprit: aceasta știrbește desăvârșirea și deplinătatea mărturisirii unicității Sale. De aceea, Legea revelată a folosit denumirile de necredință și asociere pentru multe păcate care izvorăsc din urmarea poftelor sufletului: lupta împotriva unui musulman, întreținerea de raporturi sexuale cu o femeie aflată la menstruație sau pe cale anală și băutul vinului pentru a patra oară.[28] Aceasta nu îl scoate însă pe om întru totul din religie. De aceea au spus înaintașii: „necredință care nu ajunge la necredința deplină și asociere care nu ajunge la asocierea deplină”.
Poftele urmate au fost numite și *„divinitate”*. Allah Cel Preaînalt a spus:

﴿أفرأيت من اتخذ إلهه هواه﴾

L-ai văzut pe acela care și-a luat propria poftă drept divinitate?
Coran[29]

Al-Ḥasan a spus: „Este acela care nu dorește ceva fără să și facă acel lucru.” Qatādah[30] a spus: „Este acela care, de fiecare dată când dorește ceva, îl săvârșește și, de fiecare dată când poftește ceva, se

28 Nu cunosc un hadith în care băutul vinului să fie numit necredință sau asociere, cu precizarea că este vorba de a patra oară. Al-Ṭabarānī a relatat de la Ibn ʿAbbās: „Când vinul a fost oprit, companionii Trimisului lui Allah ﷺ au mers unii la alții și au spus: «Vinul a fost oprit și a fost pus pe aceeași treaptă cu asocierea altora cu Allah.»” Al-Mundhirī a spus în *al-Targhīb* (3/185): „Naratorii săi sunt cei ai culegerii autentice.” Ceea ce a fost relatat cu precizarea celei de-a patra oară este pedeapsa cu moartea după biciuirea din primele trei dăți. Este un hadith autentic, transmis pe numeroase căi. Numai al-Ḥākim (4/371) l-a relatat de la șapte companioni. Ibn Ḥibbān a confirmat autenticitatea relatării de la doi dintre ei și de la un al optulea (1517–1519).

29 Al-Jāthiyah, 45:23.

30 Este Abū al-Khaṭṭāb Qatādah ibn Diʿāmah al-Sadūsī al-Baṣrī, păstrător al hadithurilor și exeget, cunoscător al limbii arabe, al genealogiilor și al

duce la acel lucru, fără ca reținerea de la cele îndoielnice ori teama de Allah să-l oprească."

De la Abū Umāmah[31] este relatat, cu un lanț slab:

ما تحت ظل سماء إله يعبد أعظم عند الله من هوى متبع

Sub bolta cerului nu este adorată vreo divinitate mai gravă înaintea lui Allah decât pofta urmată.

Într-un alt hadith se spune:

لا تزال لا إله إلا الله تدفع عن أصحابها حتى يؤثروا دنياهم على دينهم، فإذا فعلوا ذلك ردت عليهم، ويقال لهم: كذبتم

Mărturisirea „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah" continuă să-i apere pe cei care o rostesc până când își pun viața lumească mai presus de religia lor. Când fac aceasta, ea le este întoarsă, iar lor li se spune: „Ați mințit!"[32]

istoriei arabilor. S-a născut în anul 61 H și a murit în anul 118 H, în orașul Wāsiṭ, din sudul Irakului.

31 Este distinsul companion Abū Umāmah Ṣudayy ibn ʿAjlān ibn Wahb al-Bāhilī, mai cunoscut prin numele său de adresare. Sufyān ibn ʿUyaynah a spus: „A fost ultimul companion rămas în al-Shām." A murit, Allah să fie mulțumit de el, în anul 86 H; după altă părere, în 81 H.

32 L-a relatat Ibn al-Najjār de la Zayd ibn Arqam, după cum este menționat în *al-Ǧāmiʿ al-Kabīr*. Nu este autentic.

În sprijinul acestui înțeles vine hadithul autentic de la Profet ﷺ:

تعس عبد الدينار، تعس عبد الدرهم، تعس عبد القطيفة، تعس عبد الخميصة، تعس وانتكس، وإذا شيك فلا انتقش

Să piară robul dinarului! Să piară robul dirhamului! Să piară robul catifelei! Să piară robul veșmântului împodobit! Să piară și să cadă cu capul în jos, iar dacă îl înțeapă un spin, să nu găsească pe cine să i-l scoată!

Aceasta arată că oricine iubește un lucru, îl ascultă, îl face țelul cel mai înalt al dorinței și căutării sale și, de dragul lui, arată loialitate ori vrăjmășie este robul acelui lucru, iar acel lucru este cel adorat de el și divinitatea sa.
Acest lucru este arătat și de faptul că Allah Cel Preaînalt a numit ascultarea de Șeitan, prin neascultarea de El, adorare a lui Șeitan. Cel Preaînalt a spus:

﴿ألم أعهد إليكم يا بني آدم أن لا تعبدوا الشيطان﴾

O, fii ai lui Adam! Nu v-am poruncit Eu să nu-l adorați pe Șeitan?
Coran[33]

33 Yā Sīn, 36:60.

Cel Preaînalt a spus, relatând cuvintele prietenului Său apropiat, Ibrāhīm, pacea fie asupra lui, către tatăl său:

﴿يا أبت لا تعبد الشيطان إن الشيطان كان للرحمن عصياً﴾

O, tată! Nu-l adora pe Șeitan! Șeitan este neascultător față de Cel Milostiv.

Coran[34]

Cine nu împlinește robia față de Cel Milostiv și ascultarea de El îl slujește pe Șeitan prin ascultarea pe care i-o dă. Nu se izbăvește de slujirea lui Șeitan decât acela care își îndreaptă robia cu sinceritate numai către Cel Milostiv. Aceștia sunt cei despre care El a spus:

﴿إن عبادي ليس لك عليهم سلطان﴾

Asupra robilor Mei nu ai nicio putere.

Coran[35]

Ei sunt cei care au împlinit mărturisirea *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”* și au rostit-o cu sinceritate, faptele lor confirmându-le cuvintele. Nu s-au îndreptat spre altcineva decât Allah cu iubire, nădejde, teamă, ascultare și deplină încredere. Aceștia sunt cei care au fost cu adevărat sinceri în rostirea mărturisirii *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”*; ei sunt, cu adevărat, robii lui Allah.

În schimb, cel care spune cu limba *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”*, apoi îl ascultă pe Șeitan și propria poftă, încălcând porunca lui Allah și nesocotindu-L, își dezminte cuvântul prin faptă. Mărturisirea unicității lui Allah se

34 Maryam, 19:44.

35 Al-Ḥijr, 15:42.

împuținează în el pe măsura neascultării sale de Allah prin urmarea lui Șeitan și a poftelor.

﴿ومن أضل ممن اتبع هواه بغير هدى من الله﴾

Cine este mai rătăcit decât acela care își urmează pofta fără îndrumare de la Allah?

Coran[36]

﴿ولا تتبع الهوى فيضلك عن سبيل الله﴾

Nu urma pofta, căci ea te va abate de la calea lui Allah.

Coran[37]

O, omule, fii rob al lui Allah, nu rob al poftelor! Căci pofta îl prăbușește în Foc pe cel care o urmează.

﴿أأرباب متفرقون خير أم الله الواحد القهار﴾

Sunt mai buni niște stăpâni deosebiți sau Allah, Cel Unic, Cel Atotstăpânitor?

Coran[38]

Să piară robul dirhamului! Să piară robul dinarului! Pe Allah, mâine nu va scăpa de pedeapsa lui Allah decât acela care împlinește robia numai față de El și nu se îndreaptă spre niciun altul. Cine știe că numai Allah este Cel adorat de el să-I închine numai Lui adorarea!

36 Al-Qaṣaṣ, 28:50.
37 Ṣād, 38:26.
38 Yūsuf, 12:39.

﴿ولا يشرك بعبادة ربه أحدًا﴾

Să nu-I asocieze pe nimeni în adorarea Domnului său.
Coran[39]

Unul dintre cunoscătorii lui Allah le vorbea odată însoțitorilor săi pe vârful unui munte. În cuvântarea lui a spus: *„Nimeni nu ajunge la ceea ce dorește până nu rămâne singur cu Cel Unic."* Atunci s-a tulburat și a început să se agite, până când însoțitorilor lui li s-a părut că stâncile se cutremură. A rămas o vreme în această stare, iar când și-a revenit, părea că fusese ridicat din mormânt.

39 Al-Kahf, 18:110. A se vedea și tratatul *al-ʿUbūdiyyah* al lui Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, căci autorul a inclus aici multe dintre cuvintele sale.

Iubirea și ascultarea

Mărturisirea *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”* cere să nu fie iubit nimeni în afara Lui cu iubirea adorării. Căci divinitatea este aceea de care se ascultă fără a-i încălca porunca, din iubire, teamă și nădejde. Un semn al deplinătății iubirii față de El este iubirea a ceea ce El iubește și respingerea a ceea ce El respinge. Cine iubește ceva ce Allah respinge ori respinge ceva ce Allah iubește nu și-a desăvârșit mărturisirea unicității Sale și sinceritatea în rostirea mărturisirii *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”*. El are o parte din asocierea ascunsă, potrivit măsurii în care respinge ceea ce Allah iubește ori iubește ceea ce Allah respinge. Allah Cel Preaînalt a spus:

﴿ذلك بأنهم اتبعوا ما أسخط الله وكرهوا رضوانه فأحبط أعمالهم﴾

Aceasta pentru că au urmat ceea ce Îl mânie pe Allah și au respins mulțumirea Lui. De aceea El le-a zădărnicit faptele.

Coran[40]

Al-Layth[41] a relatat de la Mujāhid[42] că, despre cuvântul:

﴿لا يشركون بي شيئًا﴾

Nu-Mi asociază nimic.

Coran[43]

40 Muḥammad, 47:28.

41 Este distinsul imam al-Layth ibn Saʿd, imamul Egiptului din vremea sa în hadith și jurisprudență. Era de origine din Khurāsān; s-a născut la Qalqashandah și a murit la Cairo. Era dintre oamenii generoși și cu mare dărnicie. A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 175 H.

42 Este Abū al-Ḥajjāj Mujāhid ibn Jabr, dintre urmașii companionilor, unul dintre marii învățători ai recitării Coranului și ai exegezei. S-a născut în anul 21 H și a murit în anul 104 H.

a spus: *„Nu iubesc pe altcineva în afara Mea."*

În *al-Mustadrak* al lui al-Ḥākim[44] se relatează de la ʿĀʾishah[45], Allah să fie mulțumit de ea, că Profetul ﷺ a spus:

الشرك في هذه الأمة أخفى من دبيب النمل على الصفا في الليلة الظلماء، وأدناه أن تحب على شيء من الجور، أو تبغض على شيء من العدل، وهل الدين إلا الحب والبغض؟

Asocierea altora cu Allah este în această comunitate mai ascunsă decât mersul furnicilor pe o piatră netedă într-o noapte întunecoasă. Cea mai mică formă a ei este să iubești din pricina unui lucru nedrept sau să urăști din pricina unui lucru drept. Oare nu ține religia de iubire și ură?[46]

43 Sūrat al-Nūr, 24:55.

44 Este imamul Abū ʿAbd Allāh Muḥammad ibn ʿAbd Allāh al-Ḍabbī al-Naysābūrī, păstrătorul hadithurilor cunoscut drept al-Ḥākim, autor al mai multor lucrări, un imam demn de încredere. Al-Dhahabī a spus în *al-Mīzān*: „Totuși, el declară autentice în *al-Mustadrak* hadithuri neîntemeiate și face aceasta adesea. Avea o înclinație spre șiism, fără să-i atace pe cei doi shaykhi [Abū Bakr și ʿUmar]." A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 405 H.

45 Este mama credincioșilor, ʿĀʾishah, fiica lui Abū Bakr al-Ṣiddīq, Allah să fie mulțumit de ea, soția Trimisului lui Allah ﷺ; numele ei de adresare era Umm ʿAbd Allāh. Dintre soțiile lui ﷺ, ea avea cele mai întinse cunoștințe de jurisprudență și a relatat mult de la el: două mii două sute zece hadithuri. A murit, Allah să fie mulțumit de ea, în anul 58 H și a fost înmormântată la al-Baqīʿ. A se vedea *al-Ijābah fī-mā Istadrakathu ʿĀʾishah ʿalā al-Ṣaḥābah*, de imamul al-Zarkashī, publicată de al-Maktab al-Islāmī în ediția îngrijită de profesorul al-Afghānī; cel care o citește găsește în ea lucruri uimitoare.

46 Hadithul relatat de la ʿĀʾishah are un lanț slab, după cum am arătat în *al-Ḍaʿīfah*, nr. 3755.
Sūrat Āl ʿImrān, 3:31. Continuarea versetului este:

Allah, Cel Atotputernic și Măreț, a spus:

﴿قل إن كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم الله﴾

Spune: „Dacă Îl iubiți pe Allah, urmați-mă, iar Allah vă va iubi!”
Coran, Āl ʿImrān 3:31 — fragment

Aceasta este o dovadă explicită că a iubi ceea ce Allah respinge ori a respinge ceea ce El iubește, urmându-ți pofta și arătând loialitate ori vrăjmășie pentru aceasta, ține de asocierea ascunsă.

Al-Ḥasan a spus: *„Să știi că nu-L vei iubi pe Allah până nu vei iubi ascultarea de El!”*

Dhū al-Nūn[47] a fost întrebat: „Când Îl voi iubi pe Domnul meu?” El a răspuns: „Atunci când ceea ce El respinge îți va fi mai amar decât extractul de aloe!”

Bishr ibn al-Sarī[48] a spus: „Nu este un semn al iubirii să iubești ceea ce respinge Cel iubit de tine!”

Abū Yaʿqūb al-Nahrajūrī[49] a spus: „Oricine pretinde că Îl iubește pe Allah, dar nu se supune poruncii Lui, are o pretenție deșartă.”

ويغفر لكم ذنوبكم والله غفور رحيم

Și vă va ierta păcatele voastre. Allah este Iertător și Îndurător.

47 Este Dhū al-Nūn al-Miṣrī, ascetul al cărui nume era Thawbān ibn Ibrāhīm; după altă părere, al-Fayḍ ibn Ibrāhīm. A fost unul dintre asceții cunoscuți. Al-Dhahabī a spus în *al-Mīzān*: „Are hadithuri asupra cărora există rezerve.” Era de origine din Nubia. A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 245 H.

48 Este Bishr ibn al-Sarī al-Afwah, Abū ʿAmr, originar din Basra și apoi locuitor al Meccăi, predicator. A fost acuzat de jahmism, s-a dezvinovățit și s-a căit. Avea predici și cuvântări, iar hadithurile sale se găsesc în cele șase culegeri. A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 195 H, la vârsta de șaizeci și trei de ani.

49 Este Isḥāq ibn Muḥammad Abū Yaʿqūb al-Nahrajūrī, numit astfel după Nahr Jūr, dintre al-Ahwāz și Maysān. A fost unul dintre învățații sufiți și i-a însoțit pe al-Junayd, ʿAmr ibn ʿUthmān al-Makkī, Abū Yaʿqūb al-Sūsī și alții. A locuit mulți ani în vecinătatea Locului Sfânt. A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 330 H.

Yaḥyā ibn Muʿādh[50] a spus: „Nu este sincer acela care pretinde că Îl iubește pe Allah, dar nu păzește hotarele puse de El."

Ruwaym[51] a spus: „Iubirea înseamnă să fii în acord în toate împrejurările." Și a recitat:

ولو قلت لي: مت، قلت: سمعًا وطاعة

وقلت لداعي الموت: أهلًا ومرحبًا

Dacă mi-ai spune: „Mori!", aș spune: „Ascult și mă supun",
iar chemării morții i-aș spune: „Bun-venit!"

Acest înțeles este dovedit și de cuvântul Celui Preaînalt:

﴿قل إن كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم الله﴾

Spune: „Dacă Îl iubiți pe Allah, urmați-mă, iar Allah vă va iubi!"
Coran[52]

Al-Ḥasan a spus: *„Companionii Trimisului lui Allah ﷺ au spus: «Îl iubim mult pe Domnul nostru!» Atunci Allah a vrut să pună un semn după care să fie recunoscută iubirea față de El și a pogorât acest verset."*

50 Este predicatorul ascet Abū Zakariyyā Yaḥyā ibn Muʿādh ibn Jaʿfar al-Rāzī. A plecat la Balkh și a locuit acolo o vreme, apoi s-a întors la Nīshāpūr, unde a murit în anul 258 H.

51 Este Abū Muḥammad Ruwaym ibn Aḥmad al-Baghdādī, dintre oamenii Bagdadului. A fost jurist ẓāhirit, pe calea lui Dāwūd al-Aṣbahānī, și învățător al recitării Coranului; a învățat recitarea de la Idrīs ibn ʿAbd al-Karīm. A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 303 H.

52 Sūrat Āl ʿImrān, 3:31.

De aici se înțelege că mărturisirea *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”* nu se împlinește decât împreună cu mărturisirea că Muḥammad este Trimisul lui Allah. Căci, odată ce se știe că iubirea față de Allah nu se desăvârșește decât prin iubirea a ceea ce El iubește și respingerea a ceea ce El respinge, nu există cale de a cunoaște ceea ce El iubește și ceea ce El respinge decât prin Muḥammad, cel care transmite de la Allah. Aceasta se împlinește urmând ceea ce el a poruncit și evitând ceea ce a oprit. Astfel, iubirea față de Allah implică iubirea față de Trimisul Său ﷺ, credința în cuvintele lui și urmarea sa. De aceea Allah a alăturat iubirea față de El și iubirea față de Trimisul Său în cuvântul Celui Preaînalt:

﴿قل إن كان آباؤكم وأبناؤكم وإخوانكم﴾

Spune: „Dacă tații voștri, fii voștri și frații voștri...”
Coran, al-Tawbah 9:24 — începutul versetului

până la cuvintele Sale: „...vă sunt mai dragi decât Allah și Trimisul Său.”[53] Tot astfel, El a alăturat în multe locuri ascultarea de El și ascultarea de Trimisul Său ﷺ.

53 Sūrat al-Tawbah, 9:24. Versetul întreg:

قل إن كان آباؤكم وأبناؤكم وإخوانكم وأزواجكم وعشيرتكم وأموال اقترفتموها
وتجارة تخشون كسادها ومساكن ترضونها أحب إليكم من الله ورسوله وجهاد
في سبيله فتربصوا حتى يأتي الله بأمره والله لا يهدي القوم الفاسقين

Spune: „Dacă tații voștri, fii voștri, frații voștri, soțiile voastre, neamul vostru, averile pe care le-ați dobândit, negoțul de a cărui scădere vă temeți și locuințele care vă plac vă sunt mai dragi decât Allah, Trimisul Său și lupta pe calea Lui, atunci așteptați până când Allah Își va aduce hotărârea! Allah nu călăuzește neamul celor nelegiuiți.”

Profetul ﷺ a spus:

ثلاث من كن فيه وجد بهن حلاوة الإيمان: أن يكون الله ورسوله أحب إليه مما سواهما، وأن يحب الرجل لا يحبه إلا لله، وأن يكره أن يرجع إلى الكفر بعد أن أنقذه الله منه كما يكره أن يلقى في النار

Trei însușiri, dacă se află într-un om, îl fac să guste dulceața credinței: Allah și Trimisul Său să-i fie mai dragi decât orice altceva; să iubească un om numai de dragul lui Allah; și să-i fie la fel de nesuferit să se întoarcă la necredință, după ce Allah l-a izbăvit din ea, pe cât îi este de nesuferit să fie aruncat în Foc.[54]

Aceasta a fost starea vrăjitorilor: când iubirea s-a sălășluit în inimile lor, au fost gata să-și dea viața și i-au spus lui Faraon: *„Hotărăște ceea ce ai de hotărât!"* Când iubirea se statornicește în inimă, mădularele nu se mai îndreaptă decât spre ascultarea de Domnul.

54 Relatat de al-Bukhārī și Muslim, din hadithul lui Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el.

Acesta este și înțelesul hadithului divin pe care al-Bukhārī l-a inclus în *Ṣaḥīḥ*-ul său, unde se spune:

ولا يزال عبدي يتقرب إلي بالنوافل حتى أحبه، فإذا أحببته كنت سمعه الذي يسمع به، وبصره الذي يبصر به، ويده التي يبطش بها، ورجله التي يمشي بها

Robul Meu continuă să se apropie de Mine prin faptele de adorare voluntare până când îl iubesc. Când îl iubesc, sunt auzul cu care aude, vederea cu care vede, mâna cu care apucă și piciorul cu care merge.[55]

S-a spus că în unele relatări apare: *„Prin Mine aude, prin Mine vede, prin Mine apucă și prin Mine merge."*

Înțelesul este că, atunci când iubirea față de Allah umple inima și o stăpânește, mădularele nu se mai îndreaptă decât spre ceea ce Îl mulțumește pe Domnul. Atunci sufletul devine liniștit, urmând voința Stăpânului său în locul propriei voințe și al propriilor pofte.

O, omule! Adoră-L pe Allah urmărind ceea ce El voiește de la tine, nu ceea ce tu voiești de la El. Cine Îl adoră pentru a-și împlini propriile dorințe este dintre cei care Îl adoră pe Allah șovăielnic: dacă îi vine un bine, se liniștește prin el, iar dacă îl lovește o încercare, face cale întoarsă, pierzând atât viața lumească, cât și Viața de Apoi. Când cunoașterea și iubirea se întăresc, omul nu mai vrea decât ceea ce vrea Stăpânul său.

În unele dintre cărțile de mai înainte se spune: *„Pentru cine Îl iubește pe Allah, nimic nu este mai de preț decât mulțumirea Lui; iar pentru cine iubește viața lumească, nimic nu este mai de preț decât pofta propriului suflet."*

55 Este un hadith autentic, după cum am arătat în *al-Ṣaḥīḥah* (1640).

Ibn Abī al-Dunyā[56] a relatat cu lanțul său de la al-Ḥasan că a spus: „Nu am privit cu ochii, nu am rostit cu limba, nu am apucat cu mâna și nu m-am ridicat să merg fără să cercetez mai întâi dacă aceasta este ascultare de Allah sau neascultare de El. Dacă era ascultare, am mers înainte; dacă era neascultare, m-am oprit." Aceasta este starea celor aleși dintre iubitorii sinceri. Înțelegeți-o, Allah să aibă milă de voi, căci ține de subtilitățile adânci ale mărturisirii unicității Sale. Spre această treaptă a arătat Profetul ﷺ în predica rostită când a sosit la Medina, spunând:

أحبوا الله من كل قلوبكم

Iubiți-L pe Allah din toată inima voastră![57]

Această predică a fost menționată de Ibn Isḥāq[58] și de alții.

56 Este imamul Abū Bakr ʿAbd Allāh ibn Muḥammad ibn Sufyān al-Baghdādī, păstrătorul hadithurilor cunoscut drept Ibn Abī al-Dunyā. Era sincer și autor al multor lucrări. A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 281 H.

57 A relatat-o Ibn Isḥāq fără lanț, după cum se găsește în *Sīrah* a lui Ibn Hishām (2/146–147).

58 Este Abū Bakr Muḥammad ibn Isḥāq ibn Yasār al-Muṭṭalibī, prin legătura de clientelă, al-Madanī, unul dintre marii imami. A fost dintre cei dintâi istorici arabi din Medina. Ibn Hishām a transmis de la el biografia profetică; a alcătuit și *Kitāb al-Khulafāʾ*. Era unul dintre păstrătorii hadithurilor, ale cărui relatări sunt o autoritate atunci când precizează explicit că le-a auzit. Avea opiniile qadariților. A locuit la Bagdad și a murit acolo în anul 151 H.

Căci, atunci când inima unui om se umple de iubirea față de Allah, nu mai rămâne în ea loc pentru voințele și poftele proprii. Spre acest înțeles a arătat poetul[59] în cuvintele sale:

أروح وقد ختمت على فؤادي
بحبك أن يحل به سواكا

Plec având inima pecetluită cu iubirea ta,
ca nimeni în afara ta să nu se sălășluiască în ea.

فلو أني استطعت غضضت طرفي
فلم أنظر به حتى أراكا

De-aș putea, mi-aș coborî privirea
și n-aș privi cu ea până nu te-aș vedea pe tine.

أحبك لا ببعضي بل بكلي
وإن لم يبق حبك لي حراكا

Te iubesc cu toată ființa mea, nu doar cu o parte,
chiar de iubirea ta nu mi-ar mai lăsa putere să mă mișc.

59 Este Aḥmad ibn al-Ḥusayn, al-Mutanabbī, în poezia sa care începe:

فدا لك من يقصر عن مداكا
فلا ملك إذن إلا فداكا

Să-ți fie jertfă cel ce nu ajunge la înălțimea ta; niciun rege nu poate fi atunci decât jertfă pentru tine.

وفي الأحباب مخصوص بوجد
وآخر يدعي معه اشترا كا

Între cei ce iubesc, unul este ales prin ardoare,
iar altul pretinde că îi împărtășește iubirea.

إذا اشتبكت دموع في خدود
تبين من بكى ممن تباكى

Când lacrimile se întâlnesc pe obraji,
se deosebește cel ce plânge de cel ce se preface.

فأما من بكى فيذوب وجدًا
وينطق بالهوى من قد تشاكى

Cel ce plânge se topește de ardoare,
iar cel ce se plânge vorbește despre iubire.

Câtă vreme celui ce iubește îi mai rămâne o parte pentru sine, din iubire nu are decât pretenția ei. Iubirea este a aceluia care se desprinde de tot ce ține de sine și rămâne cu Cel iubit; prin El aude și prin El vede.

Inima, casa Domnului

În relatările de la neamurile lui Isrāʾīl se găsește că Allah spune: „Cerul Meu și pământul Meu nu M-au cuprins, dar M-a cuprins inima robului Meu credincios."[60] Atunci când în inimă se află altcineva decât Allah, El este Cel ce nu are nicidecum nevoie de

60 Autorul a procedat bine atribuind aceste cuvinte relatărilor de la neamurile lui Isrāʾīl. Ele apar în unele cărți ale sufiților și ale altora ca fiind atribuite

asociați și nu încuviințează ca idolii poftelor să-I dispute locul. Cel Adevărat este gelos pentru robul Său credincios: nu încuviințează ca în inima lui să se sălășluiască altcineva în afara Sa sau să se afle ceva ce nu-I este pe plac.

أردناكم صرفًا فلما مزجتم
بعدتم بمقدار التفاتكم عنا
وقلنا لكم: لا تسكنوا القلب غيرنا
فأسكنتم الأغيار، ما أنتم منا

V-am vrut curați, neamestecați; dar când ați adus amestec,
v-ați depărtat pe măsura întoarcerii voastre de la Noi.
V-am spus: „Nu lăsați pe nimeni în afara Noastră să locuiască în inimă!"
Dar voi i-ați sălășluit pe alții: nu sunteți dintre ai Noștri.

Mâine nu va fi izbăvit decât acela care Îl întâlnește pe Allah cu o inimă sănătoasă, în care nu se află altcineva în afara Sa. Allah Cel Preaînalt a spus:

﴿يوم لا ينفع مال ولا بنون إلا من أتى الله بقلب سليم﴾

În Ziua când nici averea, nici fiii nu vor fi de folos, în afară de acela care vine la Allah cu o inimă sănătoasă.

Coran[61]

Inima sănătoasă este cea curată de întinăciunile împotrivirii față de Allah. Cea pătată de ceva ce El respinge nu poate locui în apropierea Celui Sfânt decât după ce este curățată în cuptorul

Profetului ﷺ și s-au răspândit astfel pe buzele oamenilor. Nu au însă nicio bază ca relatare profetică, după cum au precizat imamii.

61 Sūrat al-Shuʿarāʾ, 26:88–89.

pedepsei. Când murdăria este îndepărtată de pe ea, devine potrivită pentru acea vecinătate.

إن الله طيب لا يقبل إلا طيباً

Allah este Bun și Curat și nu primește decât ceea ce este bun și curat.
[62]

Inimile curate sunt potrivite de la început pentru acea vecinătate:

﴿سلام عليكم بما صبرتم فنعم عقبى الدار﴾

Pace vouă pentru răbdarea voastră! Ce minunat este sfârșitul din Lăcașul de Apoi!
Coran[63]

﴿سلام عليكم طبتم فادخلوها خالدين﴾

Pace vouă! Ați fost buni și curați, așadar intrați în el pentru veșnicie!
Coran[64]

﴿الذين تتوفاهم الملائكة طيبين يقولون سلام عليكم ادخلوا الجنة﴾

Celor pe care îngerii îi iau fiind buni și curați le spun: „Pace vouă! Intrați în Paradis!”
Coran[65]

62 Acesta este un fragment din hadithul lui Abū Hurayrah, relatat de Muslim în *Ṣaḥīḥ*-ul său de la Profet ﷺ.

63 Sūrat al-Raʿd, 13:24.

64 Sūrat al-Zumar, 39:73.

65 Sūrat al-Naḥl, 16:32.

Cine nu-și aprinde astăzi inima de focul părerii de rău pentru cele trecute sau de focul dorului de întâlnirea cu Cel iubit va avea parte de un foc al Iadului și mai arzător.

Nu are nevoie de curățirea prin focul Iadului decât acela care nu a desăvârșit împlinirea mărturisirii unicității lui Allah și a drepturilor ei.

Cei dintâi dintre adoratorii care mărturisesc unicitatea lui Allah, dar își arată faptele pentru a fi văzuți de oameni, cu care va fi aprins Focul, sunt învățatul, luptătorul și cel care dă danie făcând aceasta pentru a fi văzuți: puțina ostentație este o formă de asociere.[66]

Cel care face faptele ca să fie văzut de oameni nu privește spre făpturi decât fiindcă nu cunoaște măreția Creatorului.

Acela care își arată faptele pentru a fi văzut de oameni seamănă cu cineva care falsifică un decret în numele regelui ca să ia mită[67] pentru sine, lăsând să se înțeleagă că este dintre apropiații regelui, deși nu îl cunoaște deloc. Își întipărește pe dirhamul fals numele regelui, ca să-l pună în circulație. Dar moneda falsă[68] nu trece decât la cel care nu știe să o cerceteze.

66 Se referă la hadithul lui Abū Hurayrah din *Ṣaḥīḥ Muslim* (6/47).

67 *Barṭīl* înseamnă mită; pluralul său este *barāṭīl*.

68 *Bahraj* înseamnă fals și de proastă calitate, iar acesta este sensul potrivit aici. *Bahrajah* înseamnă abaterea unui lucru de la calea dreaptă spre alta. O apă *bahraj* este cea lăsată fără pază, de la care nimeni nu este oprit și la care poate veni oricine. Un sânge declarat *bahraj* este cel pentru a cărui vărsare nu se cere răzbunare sau despăgubire. Abū Miḥjan i-a spus lui Sa'd ibn Abī Waqqāṣ: „M-ai lăsat nepedepsit", adică m-ai cruțat prin înlăturarea pedepsei prescrise.

După cei care își arată faptele pentru a fi văzuți, intră în Foc cei stăpâniți de plăceri, robii poftelor, care și-au ascultat poftele și nu L-au ascultat pe Stăpânul lor. Cât despre cei care sunt cu adevărat robii lui Allah, lor li se spune:

﴿يا أيتها النفس المطمئنة ارجعي إلى ربك راضية مرضية
فادخلي في عبادي وادخلي جنتي﴾

O, suflet liniștit! Întoarce-te la Domnul tău mulțumit și primit cu mulțumire! Intră între robii Mei și intră în Paradisul Meu!

Coran[69]

Lumina credinței

Gheena este stinsă de lumina credinței celor care mărturisesc unicitatea lui Allah. Într-un hadith se spune:

تقول النار للمؤمن: جز يا مؤمن فقد أطفأ نورك لهبي

Focul îi spune credinciosului: „Treci, credinciosule, căci lumina ta mi-a stins flacăra!”

[70]

69 Sūrat al-Fajr, 89:27–30.

70 L-au relatat al-Ṭabarānī, Ibn ʿAdī și alții, cu un lanț slab și întrerupt. L-am cercetat în *al-Ḍaʿīfah* (3413).

În *al-Musnad*[71], de la Jābir[72], se relatează de la Profet ﷺ:

لا يبقى بر ولا فاجر إلا دخلها، فتكون على المؤمنين بردًا وسلامًا كما كانت على إبراهيم

Nu rămâne niciun om drept și niciun nelegiuit fără să intre în ea. Pentru credincioși, ea devine răcoroasă și pașnică, așa cum a fost pentru Ibrāhīm.[73]

Focul ajunge să scoată un strigăt din pricina răcorii lor. Aceasta este o moștenire pe care cei ce iubesc o primesc din starea prietenului apropiat al lui Allah, pacea fie asupra lui. Focul iubirii din inimile celor care iubesc este temut de focul Gheenei.

---

71 Vol. 3, pp. 328–329, de la Abū Sumayyah, care l-a relatat de la el. Abū Sumayyah are un statut necunoscut, după cum a spus al-Dhahabī. Al-Ḥākim l-a declarat autentic, dar aceasta este discutabil, iar aici nu este locul lămuririi sale.

72 Este distinsul companion Abū ʿAbd Allāh, Abū ʿAbd al-Raḥmān ori Abū Muḥammad Jābir ibn ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn Ḥarām al-Anṣārī al-Salamī al-Madanī, unul dintre cei care au relatat mult de la Trimisul lui Allah ﷺ. A fost prezent la ʿAqabah și a participat alături de Trimisul lui Allah ﷺ la nouăsprezece expediții. A murit, Allah să fie mulțumit de el, în anul 78 H, iar potrivit unei relatări avea 94 de ani.

73 Trimite la cuvântul Celui Preaînalt din Sūrat al-Anbiyāʾ:

قالوا حرقوه وانصروا آلهتكم إن كنتم فاعلين قلنا يا نار كوني بردًا وسلامًا على إبراهيم وأرادوا به كيدًا فجعلناهم الأخسرين

Ei au spus: „Ardeți-l și ajutați-vă divinitățile, dacă aveți de gând să faceți ceva!” Noi am spus: „O, foc! Fii răcoare și pace pentru Ibrāhīm!” Ei au vrut să-i întindă o cursă, dar Noi i-am făcut pe ei cei mai mari pierzători. (21:68–70)

74 Este Abū al-Qāsim al-Junayd ibn Muḥammad ibn al-Junayd al-Baghdādī al-Khazzāz. S-a născut, a crescut și a murit la Bagdad; tatăl său era de origine din Nihāwand. Era cunoscut ca al-Qawārīrī, după meșteșugul

Al-Junayd[74] a spus: „Focul a întrebat: «Doamne, dacă nu Te-aș fi ascultat, m-ai fi pedepsit cu ceva mai aspru decât mine?» El a răspuns: «Aș fi trimis asupra ta Focul Meu cel Mare.» Focul a întrebat: «Există un foc mai mare și mai aspru decât mine?» El a spus: «Da, focul iubirii Mele, pe care l-am sălășluit în inimile celor apropiați Mie, credincioșii.»"

قفا قليلًا بها علي فلا أقل من نظرة أزودها

ففي فؤاد المحب نار جوى أحر نار الجحيم أبردها

Opriți-vă cu ea puțin lângă mine — măcar o privire să-mi iau drept merinde!
În inima celui ce iubește arde focul dorului; cel mai arzător foc al Iadului e cât partea lui cea mai rece.

De n-ar stinge lacrimile celor care iubesc o parte din căldura ardoarei lor, ei ar arde cu totul.

دعوه يطفي بالدموع حرارة

على كبد حرى، دعوه، دعوه

Lăsați-l să stingă prin lacrimi căldura
din pieptul încins; lăsați-l, lăsați-l!

lucrului cu sticla, și ca al-Khazzāz, fiindcă lucra cu țesături de mătase. Învățații l-au socotit shaykh al căii sufiților, deoarece și-a ținut învățătura în hotarele Cărții și ale Sunnei, ferindu-se de credințele vrednice de osândă. Printre cuvintele sale: „Calea noastră este întemeiată pe Carte și Sunnah. Cine nu a memorat Coranul, nu a scris hadithurile și nu a dobândit înțelegerea religiei nu poate fi urmat." Nu toți cei care pretind că îi urmează calea sunt cu adevărat pe ea. A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 297 H.

سلوا عاذليه يعذروه هنيهة
فبالعذل دون الشوق قد قتلوه

Rugați-i pe cei ce-l mustră să-l cruțe o clipă:
cu mustrările, înaintea dorului, l-au ucis.

Unul dintre cunoscătorii lui Allah spunea: *„Nu este oare de mirare să mă aflu printre voi, iar în inimă să am un dor arzător de Domnul meu, asemenea unor flăcări care nu se sting?!"*

ولم أر مثل نار الحب نارًا
تزيد ببعد موقدها اتقادًا

N-am văzut foc asemenea focului iubirii:
cu cât cel ce l-a aprins este mai departe, cu atât arde mai tare.

Cei care Îl cunosc pe Allah nu sunt preocupați decât de Stăpânul lor și nu au altă grijă în afara Lui. Într-un hadith se spune:

من أصبح وهمه غير الله فليس من الله

Cel care ajunge dimineața având altă grijă decât Allah nu este dintre cei ai lui Allah.
[75]

Unul dintre ei a spus: *„Dacă cineva îți spune că un apropiat al lui Allah are altă preocupare în afara Lui, să nu-l crezi!"*

Dāwūd al-Ṭāʾī[76] spunea: „Gândul la Tine mi-a alungat celelalte griji și m-a legat de nesomn. Dorul de a Te privi mi-a nimicit

75 Este foarte slab. L-am cercetat în *al-Aḥādīth al-Ḍaʿīfah* (308–310).

76 Este Abū Sulaymān Dāwūd ibn Nuṣayr al-Ṭāʾī al-Kūfī, care a trăit în vremea califului al-Mahdī al-ʿAbbāsī. Era de origine din Khurāsān și s-a născut la Kūfah. A mers la Bagdad și a învățat de la Abū Ḥanīfah și de la alții, apoi s-a întors la Kūfah, s-a retras dintre oameni și s-a dedicat adorării până când a

plăcerile[77] și m-a despărțit de pofte. O, Tu, Cel Generos, sunt căutat și ținut în închisoarea Ta!"

ما لي شغل سواه، ما لي شغل
ما يصرف عن هواه قلبي عذل
ما أصنع إن جفا وخاب الأمل؟
مني بدل ومنه ما لي بدل

Nu am altă preocupare în afara Lui, nicio altă preocupare.
Nicio mustrare nu-mi abate inima de la iubirea Lui.
Ce să fac dacă Se îndepărtează și nădejdea îmi este înșelată?
În locul meu poate fi altul, dar pentru mine El nu are înlocuitor.

Frații mei! Dacă ați înțeles aceasta, ați înțeles și sensul cuvântului Profetului ﷺ:

من شهد أن لا إله إلا الله صادقًا من قلبه حرمه الله على النار

Allah îi interzice Focului să-l mistuie pe cel care mărturisește cu sinceritate, din inimă: „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah."
[78]

murit acolo, în anul 165 H. Despre el sunt istorisiri în care se văd lucruri minunate și altele neobișnuite.

77 Aici înseamnă: mi le-a închis ori mi le-a nimicit.

78 L-au relatat Muslim (1/43), Abū ʿAwānah (1/16) și Aḥmad (5/318) de la ʿUbādah ibn al-Ṣāmit, de la Profet ﷺ, adăugând și cuvintele: „și că Muḥammad este Trimisul lui Allah". La ei nu apare însă „cu adevărat din inimă"; aceasta se află la Aḥmad (5/229), dintr-un hadith asemănător al lui Muʿādh, cu un lanț autentic.

Cât despre acela care intră în Foc dintre cei care rostesc această mărturisire, aceasta se întâmplă din pricina puținei sincerități cu care a rostit-o. Căci, atunci când această mărturisire este sinceră, ea curăță inima de tot ce este în afara lui Allah. Dacă în inimă mai rămâne urma a altceva în afara Lui, aceasta se datorează lipsei de sinceritate în rostirea ei.

Cine este sincer în mărturisirea *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah"* nu iubește pe altcineva, nu nădăjduiește în altcineva, nu se teme de nimeni și nu se încrede decât în Allah; în el nu rămâne nicio urmă a propriului suflet și a poftelor sale. Cu toate acestea, să nu credeți că aceluia care iubește i se cere să fie fără greșeală. Lui i se cere ca, de fiecare dată când alunecă, să-și îndrepte acea alunecare.

Zayd ibn Aslam[79] a spus: „Allah ajunge să-l iubească pe rob până când, din iubirea Sa față de el, îi spune: «Mergi și fă ce voiești, căci te-am iertat!»"[80]

Al-Shaʿbī[81] a spus: „Când Allah iubește un rob, păcatul nu-l vatămă."

Lămurirea acestor cuvinte este că Allah, Cel Atotputernic și Măreț, poartă grijă de cel pe care îl iubește. Ori de câte ori robul acela alunecă în prăpastia poftelor, El îl ia de mână și îl îndreaptă

79 Este unul dintre marii învățați, imamul, juristul și adoratorul Abū Usāmah Zayd ibn Aslam al-ʿAdawī. A relatat de la tatăl său, de la Ibn ʿUmar, Jābir și ʿĀ'ishah. ʿUbayd Allāh ibn ʿUmar a fost întrebat despre el și a spus: „Nu știu să aibă vreun cusur, în afara faptului că explică Coranul potrivit propriei păreri." A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 136 H.

80 Allah îl iubește astfel pe rob deoarece acesta se îndreaptă către El cu întreaga sa ființă și se pierde pe sine în robia față de El. Chiar dacă i s-ar da frâu liber și i s-ar îngădui totul, nu ar face decât ceea ce iubește Stăpânul său. Aceasta ne amintește și de însușirea companionilor de la Badr, despre care Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Poate că Allah i-a privit pe cei de la Badr și le-a spus: «Faceți ce voiți, căci v-am iertat!»" L-a relatat al-Bukhārī.

81 Este Abū ʿAmr ʿĀmir ibn Sharāḥīl al-Ḥimyarī al-Shaʿbī al-Kūfī, marele imam dintre urmașii companionilor. S-a născut la Kūfah, după ce trecuseră șase ani din califatul lui ʿUmar; acolo a crescut și a murit. Este dintre naratorii de hadith demni de încredere. Era jurist și poet, iar memoria sa era proverbială. A spus: „Nu am așternut negru pe alb, iar când un om mi-a relatat un hadith, l-am memorat." A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 103 H.

către izbăvire. Îi ușurează căința și îl face să înțeleagă urâțenia greșelii; astfel, robul se grăbește să ceară iertare. Îl încearcă și prin nenorociri care ispășesc ceea ce a săvârșit.

În unele relatări[82] se spune că Allah Cel Preaînalt zice:

أهل ذكري أهل مجالستي، وأهل طاعتي أهل كرامتي، وأهل معصيتي لا أويسهم من رحمتي، إن تابوا فأنا حبيبهم، وإن لم يتوبوا فأنا طبيبهم، أبتليهم بالمصائب لأطهرهم من المعايب

Cei care Mă pomenesc sunt cei care stau în preajma Mea, iar cei care Mă ascultă sunt cei pe care îi cinstesc. Pe cei care nu Mă ascultă nu-i fac să deznădăjduiască de îndurarea Mea.[83] Dacă se căiesc, Eu sunt Cel care îi iubește; dacă nu se căiesc, Eu sunt tămăduitorul lor: îi încerc prin nenorociri, ca să-i curăț de cusururi.

În *Ṣaḥīḥ Muslim*[84], de la Jābir, se relatează că Profetul ﷺ a spus:

الحمى تذهب الخطايا كما يذهب الكير الخبث

Febra îndepărtează păcatele, așa cum foalele îndepărtează zgura.

82 Adică relatări care nu sunt atribuite Profetului ﷺ. Pare să fie dintre relatările de la neamurile lui Isrā'īl.

83 Adică: nu îi fac să-și piardă nădejdea.

84 În „Capitolul despre binele față de oameni" (8/16), Trimisul lui Allah ﷺ i-a spus lui Umm al-Sā'ib ori Umm al-Musayyib: „Nu blestema febra, căci ea îndepărtează păcatele fiilor lui Adam, așa cum foalele îndepărtează zgura fierului."

85 Vol. 4, p. 87. Naratorii săi sunt demni de încredere, dar în lanțul său al-Ḥasan al-Baṣrī relatează prin formula „de la". Pe aceeași cale l-a transmis Ibn Ḥibbān (2455).

În *al-Musnad*[85] și în *Ṣaḥīḥ Ibn Ḥibbān*[86], de la ʿAbd Allāh ibn Mughaffal, se relatează că un bărbat a întâlnit o femeie care fusese prostituată în vremea ignoranței preislamice. A început să se joace cu ea și și-a întins mâna spre ea. Femeia i-a spus: „Încetează![87] Allah a îndepărtat asocierea altora cu El și a adus Islamul." Atunci a lăsat-o și a plecat. Dar se tot întorcea să privească în urma lui, până când s-a lovit cu fața de un zid.[88] L-a înștiințat pe Profet ﷺ despre întâmplare, iar el a spus:

أنت عبد أراد الله بك خيرًا. ثم قال: إن الله إذا أراد بعبده شرًا أمسك ذنبه حتى يوافي به يوم القيامة

Ești un rob căruia Allah i-a voit binele. Apoi a spus: Când Allah îi voiește răul unui rob, îi amână urmarea păcatului său până când se va înfățișa cu el în Ziua Învierii.

O, oameni! Inimile voastre au la origine curăția; doar un strop din întinăciunea păcatelor le-a atins. Stropiți-le cu puține lacrimi și se vor curăța!

Hotărâți-vă să vă înțărcați sufletele de la sânul poftelor, căci abținerea este leacul de căpetenie.[89] Când sufletele voastre vă vor cere din nou sânul poftelor, spuneți-le cuvintele femeii către bărbatul care își rănise fața: „Allah a îndepărtat asocierea altora cu El și a adus Islamul." Islamul cere supunere și ascultare.

86 Este imamul Abū Ḥātim Muḥammad ibn Ḥibbān al-Tamīmī al-Bustī, păstrătorul hadithurilor cunoscut drept Ibn Ḥibbān, unul dintre juriștii Islamului și păstrătorii relatărilor. A alcătuit multe cărți, între care *al-Ḍuʿafāʾ wa-l-Majrūḥīn*, *al-Musnad al-Ṣaḥīḥ* și *al-Thiqāt*. A fost judecător în Samarqand o vreme. A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 354 H.

87 *Mah* înseamnă: „Încetează!"

88 Ceea ce l-a atins i-a urâțit ori rănit fața sau i-a făcut să curgă sângele, ca pedeapsă de la Allah și grabnică îndreptare pentru el.

89 *Ḥimyah* înseamnă abținerea de la un lucru.

Amintiți-le această laudă, ca ele să tânjească după statornicie:

﴿إن الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا﴾

Cei care spun: „Domnul nostru este Allah!", apoi rămân statornici...
Coran[90]

Faceți sufletele să cunoască privirea Celui care este mai aproape de ele decât vena jugulară,[91] poate că se vor rușina de apropierea și privirea Lui:

﴿ألم يعلم بأن الله يرى﴾

Oare nu știe că Allah vede?
Coran[92]

﴿إن ربك لبالمرصاد﴾

Domnul tău este mereu la pândă.
Coran[93]

Un bărbat a încercat să ademenească o femeie, noaptea, în pustiu, dar ea a refuzat. El i-a spus: „Nu ne văd decât stelele." Ea a răspuns: „Atunci unde este Cel care a făcut stelele?!"[94]

Un bărbat a vrut să silească o femeie și i-a poruncit să închidă ușile. A întrebat-o: *„A mai rămas vreo ușă neînchisă?"* Ea a spus: *„Da, ușa dintre noi și Allah Cel Preaînalt."* Atunci el a lăsat-o în pace.

---

90 Sūrat Fuṣṣilat, 41:30. Continuarea versetului:

تتنزل عليهم الملائكة أن لا تخافوا ولا تحزنوا وأبشروا بالجنة التي كنتم توعدون

Îngerii coboară asupra lor, spunând: „Nu vă temeți și nu vă întristați, ci primiți vestea bună a Paradisului care v-a fost făgăduit!"

91 *Warīd* este o venă din gât.

92 Sūrat al-ʿAlaq, 96:14.

93 Sūrat al-Fajr, 89:14.

94 Adică: Cel care le-a creat și le-a făcut.

Unul dintre cunoscătorii lui Allah a văzut un bărbat vorbind cu o femeie și i-a spus: *„Allah vă vede! Allah să ne acopere greșelile, și nouă, și vouă!”*

Al-Junayd a fost întrebat: *„Cu ce te poți ajuta să-ți cobori privirea?”* A răspuns: *„Știind că privirea lui Allah către tine este înaintea privirii tale către ceea ce privești.”*

Al-Muḥāsibī[95] a spus: „Veghea lăuntrică înseamnă ca inima să știe că Domnul este aproape.” Cu cât cunoașterea lui Allah este mai puternică, cu atât sporește rușinea față de apropierea și privirea Lui.

Profetul ﷺ l-a povățuit pe un om să aibă rușine față de Allah așa cum ar avea față de un om drept din neamul său, care nu se desparte de el.[96]

Unul dintre ei a spus: *„Ai rușine față de Allah pe măsura apropierii Lui de tine și teme-te de El pe măsura puterii Sale asupra ta!”*

Unul dintre ei îmi spunea: *„De patruzeci de ani nu am făcut vreun pas pentru altcineva decât Allah și nu am privit vreun lucru plăcut fără să simt rușine față de Allah, Cel Atotputernic și Măreț.”*

كأن رقيباً منك يرعى خواطري
وآخر يرعى ناظري ولساني

E ca și cum un străjer de-al Tău veghează asupra gândurilor mele, iar altul asupra privirii și limbii mele.

95 Este Abū ʿAbd Allāh al-Ḥārith ibn Asad al-Muḥāsibī al-Baghdādī, ascetul renumit, autor al unor lucrări și al unor răspunsuri împotriva muʿtaziliților, rāfiḍiților și altora. Are cuvinte despre calea sufletească ce arată întinderea cunoașterii sale. Al-Junayd a relatat de la el. A murit în anul 243 H.

96 L-au relatat Ibn ʿAdī (2/53 și 1/203) și al-Sulamī în *Ādāb al-Ṣuḥbah*, p. 12, de la Saʿīd ibn Zayd, cu două lanțuri foarte slabe, de la Abū Umāmah. L-am cercetat apoi în *al-Ḍaʿīfah* (1500, 1642).

فما أبصرت عيناي بعدك منظراً
لغيرك إلا قلت قد رمقاني

După Tine, ochii mei n-au privit spre altcineva
fără să spun: „Cei doi m-au zărit!”

ولا بدرت من في بعدك لفظة
لغيرك إلا قلت قد سمعاني

Niciun cuvânt pentru altcineva n-a ieșit din gura mea după Tine
fără să spun: „Cei doi m-au auzit!”

ولا خطرت من ذكر غيرك خطرة
على القلب إلا عرجا بعناني

Niciun gând la altcineva nu mi-a trecut prin inimă
fără ca ei să-mi tragă frâul înapoi.

Virtuțile mărturisirii „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”

Mărturisirea unicității lui Allah are virtuți mari, care nu pot fi cuprinse aici în întregime. Să pomenim, așadar, câteva dintre cele relatate despre ea. Ea este *„cuvântul evlaviei”*, după cum a spus ʻUmar, Allah să fie mulțumit de el, și alți companioni; este *„cuvântul devotamentului”*, *„mărturia adevărului”*, *„chemarea adevărului”*, dezicerea de asocierea altora cu Allah și calea de izbăvire în această religie. Pentru ea au fost create făpturile, după cum a spus Cel Preaînalt:

﴿وما خلقت الجن والإنس إلا ليعبدون﴾

Nu i-am creat pe jinni și pe oameni decât ca să Mă adore.

Coran[97]

97 Sūrat al-Dhāriyāt, 51:56.

Pentru ea au fost trimiși mesagerii și au fost pogorâte Cărțile, după cum a spus Cel Preaînalt:

﴿وما أرسلنا من قبلك من رسول إلا نوحي إليه أنه لا إله إلا أنا فاعبدون﴾

Nu am trimis înaintea ta niciun mesager fără să-i revelăm că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Mine; așadar, adorați-Mă!

Coran[98]

Cel Preaînalt a spus:

﴿ينزل الملائكة بالروح من أمره على من يشاء من عباده أن أنذروا أنه لا إله إلا أنا فاتقون﴾

El îi pogoară pe îngeri cu revelația, din porunca Sa, asupra cui voiește dintre robii Săi: „Avertizați că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Mine; așadar, temeți-vă de Mine!"

Coran[99]

Și sunt și alte versete asemănătoare.

Nicio binecuvântare dintre cele pe care Allah le-a înșirat pentru robii Săi în sura binecuvântărilor, numită *al-Naḥl*, nu este asemenea ei. De aceea Ibn ʿUyaynah[100] a spus: „Allah nu i-a dăruit vreunui rob o binecuvântare mai mare decât aceea de a-l face să cunoască mărturisirea «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah»."

98 Sūrat al-Anbiyāʾ, 21:25.

99 Sūrat al-Naḥl, 16:2.

100 Este imamul Sufyān ibn ʿUyaynah al-Hilālī, unul dintre marii naratori demni de încredere, asupra folosirii relatărilor căruia comunitatea a fost de acord. Avea o memorie puternică. Ibn Wahb a spus: „Nu am văzut pe cineva care să cunoască mai bine Cartea lui Allah decât Ibn ʿUyaynah." Al-Shāfiʿī a spus: „De n-ar fi fost Mālik și Ibn ʿUyaynah, știința Ḥijāzului ar fi pierit." A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 198 H.

Pentru oamenii Paradisului, „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah” este asemenea apei răcoroase pentru oamenii din această lume. Pentru ea au fost pregătite lăcașul răsplății și lăcașul pedepsei și pentru ea li s-a poruncit mesagerilor să lupte. Cel care o rostește își ocrotește averea și viața, iar cel care o refuză nu mai are ocrotire pentru averea și viața sa. Ea este cheia Paradisului și cheia chemării mesagerilor; prin ea Allah i-a vorbit lui Mūsā în mod direct.[101]

În *Musnad* al lui al-Bazzār și în alte lucrări, de la ʿĀʾiḍ al-Anṣārī [102], se relatează că Profetul ﷺ a spus:

إن لا إله إلا الله كلمة حق على الله كريمة، ولها من الله مكان، وهي كلمة من قالها صادقًا أدخله الله بها الجنة، ومن قالها كاذبًا حقنت دمه وأحرزت ماله، ولقي الله غدًا فحاسبه

„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah” este un cuvânt adevărat, cinstit înaintea lui Allah, și are un loc la El. Cine îl spune cu sinceritate, Allah îl face să intre prin el în Paradis. Cine îl spune mințind își ocrotește prin el viața și averea, dar mâine Îl va întâlni pe Allah, Care îi va cere socoteală.

[103]

Ea este cheia Paradisului, după cum s-a arătat mai înainte.

---

101 *Kifāḥan* înseamnă: în mod direct.

102 Ibn Ḥajar l-a menționat în *al-Iṣābah* (3/51) și a pomenit două hadithuri ale sale; acesta este unul dintre ele.

103 În lanțul său există slăbiciune. A se vedea și *Majmaʿ al-Zawāʾid* și *al-Ǧāmiʿ al-Kabīr*.

Prețul Paradisului

Al-Ḥasan a spus aceasta; aceeași idee a fost și atribuită Profetului ﷺ pe căi slabe:

ومن كانت آخر كلامه دخل الجنة

Cel ale cărui ultime cuvinte sunt această mărturisire va intra în Paradis.
104

Izbăvirea de Foc

Profetul ﷺ l-a auzit pe un om chemând la rugăciune: *„Mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah."* Atunci a spus:

خرج من النار

A ieșit de sub osânda Focului.
Relatat de Muslim.

104 Eu spun: dimpotrivă, este un hadith autentic, transmis pe mai multe căi, dintre care unele sunt bune. Este cercetat în *al-Mishkāh* (1621), *Aḥkām al-Ǧanā'iz* (34) și *Irwā' al-Ghalīl fī Takhrīj Aḥādīth Manār al-Sabīl* (679).

Aduce iertarea

În *al-Musnad*, de la Shaddād ibn Aws[105] și de la ʿUbādah ibn al-Ṣāmit, se relatează că Profetul ﷺ le-a spus într-o zi companionilor săi:

ارفعوا أيديكم وقولوا: لا إله إلا الله. فرفعنا أيدينا ساعة، ثم وضع رسول الله ﷺ يده، ثم قال: الحمد لله، اللهم بعثتني بهذه الكلمة، وأمرتني بها، ووعدتني بها الجنة، وإنك لا تخلف الميعاد. ثم قال: أبشروا فإن الله قد غفر لكم.

„Ridicați mâinile și spuneți: «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah!»” Ne-am ținut mâinile ridicate o vreme, apoi Trimisul lui Allah ﷺ și-a lăsat mâna jos și a spus: „Laudă lui Allah! O, Allah, Tu m-ai trimis cu această mărturisire, mi-ai poruncit-o și mi-ai făgăduit prin ea Paradisul, iar Tu nu-Ți încalci făgăduința.” Apoi a spus: „Bucurați-vă, căci Allah v-a iertat!”[106]

105 Este distinsul companion Abū Yaʿlā Shaddād ibn Aws ibn Thābit al-Khazrajī. Era un adorator și se silea în faptele de bine. A murit în anul 58 H.

106 *Al-Musnad* (4/124). În lanțul său există slăbiciune, dar al-Mundhirī l-a socotit bun.

Cea mai bună faptă

Abū Dharr a spus: *„O, Trimis al lui Allah! Spune-mi o faptă care să mă apropie de Paradis și să mă îndepărteze de Foc!”* El a spus:

إذا عملت سيئة فاعمل حسنة فإنها عشر أمثالها. قلت: يا رسول الله، لا إله إلا الله من الحسنات؟ قال: هي أحسن الحسنات.

„Dacă săvârșești o faptă rea, fă o faptă bună, căci răsplata ei este înmulțită de zece ori.” Am spus: „O, Trimis al lui Allah! Mărturisirea «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah» este dintre faptele bune?” El a răspuns: „Ea este cea mai bună dintre faptele bune.”

[107]

Șterge păcatele și greșelile

În *Sunan* ale lui Ibn Mājah[108], de la Umm Hāni’[109], se relatează că Profetul ﷺ a spus:

لا إله إلا الله لا تترك ذنبًا، ولا يسبقها عمل

Mărturisirea „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah” nu lasă niciun păcat și nicio faptă nu o întrece.

[110]

---

107 L-a relatat Aḥmad (5/169) de la el: „Am spus: «O, Trimis al lui Allah, povățuiește-mă!» El a răspuns: «Dacă săvârșești o faptă rea, fă după ea o faptă bună, care să o șteargă.» Am întrebat…” Urmează restul hadithului. Lanțul său este bun. L-a relatat și al-Bayhaqī în *al-Asmā’ wa-l-Ṣifāt*, p. 82, iar formularea sa este mai apropiată de cea citată.

108 Este Abū ʿAbd Allāh Muḥammad ibn Yazīd, unul dintre marii imami ai hadithului, din Qazwīn. S-a născut în anul 209 H. A scris *al-Sunan*, *al-Tafsīr* și o lucrare de istorie. A murit în anul 273 H.

109 Este Umm Hāni’, Fākhitah, fiica lui Abū Ṭālib ibn ʿAbd al-Muṭṭalib ibn Hāshim al-Hāshimiyyah, verișoara Trimisului lui Allah ﷺ. A relatat de la Profet ﷺ hadithuri care se află în cele șase culegeri și în altele. A îmbrățișat

Unul dintre înaintași a fost văzut în vis după moartea sa și a fost întrebat despre starea sa. El a spus: *„Mărturisirea «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah» nu a mai lăsat nimic.”*

Reînnoiește credința în inimă

În *al-Musnad* se relatează că Profetul ﷺ le-a spus companionilor săi:

جددوا إيمانكم. قالوا: كيف نجدد إيماننا؟ قال: قولوا: لا إله إلا الله.

„Reînnoiți-vă credința!” Ei au întrebat: „Cum să ne reînnoim credința?” El a răspuns: „Spuneți: «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah!»”[111]

Islamul în ziua cuceririi Meccăi. Al-Tirmidhī a spus: „A trăit și după fratele ei, ʿAlī.”

110 În lanțul lui Ibn Mājah (3797) se află Zakariyyā ibn Manẓūr, un narator slab.

111 *Al-Musnad* (2/359). Al-Ḥākim l-a declarat autentic, dar al-Dhahabī l-a socotit slab și a avut dreptate. L-am cercetat în *Silsilat al-Aḥādīth al-Ḍaʿīfah* (900).

Nimic nu îi este deopotrivă pe cântar

Dacă ar fi cântărită împreună cu cerurile și pământul, mărturisirea aceasta ar fi mai grea decât ele, după cum se află în *al-Musnad*[112], de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr[113], de la Profet ﷺ:

أن نوحًا قال لابنه عند موته: آمرك بلا إله إلا الله، فإن السماوات السبع والأرضين السبع لو وضعت في كفة ووضعت لا إله إلا الله في كفة رجحت بهن لا إله إلا الله، ولو أن السماوات السبع والأرضين السبع كن في حلقة مبهمة فصمتهن لا إله إلا الله.

Când se apropia moartea sa, Nūḥ i-a spus fiului său: „Îți poruncesc mărturisirea «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah». Dacă cele șapte ceruri și cele șapte pământuri ar fi puse pe un taler, iar pe celălalt ar fi pusă mărturisirea «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah», aceasta ar cântări mai greu decât ele.[114] Dacă cele șapte ceruri și cele șapte pământuri ar alcătui un inel închis, mărturisirea «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah» l-ar sfărâma."

112 Vol. 2, pp. 170 și 225, cu un lanț autentic.

113 Este Abū Muḥammad, numit și Abū ʿAbd al-Raḥmān, ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ al-Qurashī, companion învățat și adorator. S-a născut cu șapte ani înainte de Hijra și a murit în anul 65 H. Scria hadithurile pe care le auzea de la Trimis ﷺ, cu îngăduința lui.

114 Adică: a cântărit mai greu decât ele.

Se relatează, de asemenea:

أن موسى عليه السلام قال: يا رب علمني شيئًا أذكرك وأدعوك به. قال: يا موسى قل: لا إله إلا الله. قال: يا رب، كل عبادك يقولون هذا. قال: قل: لا إله إلا الله. قال: لا إله إلا أنت يا رب، إنما أريد شيئًا تخصني به. قال: يا موسى، لو أن السماوات السبع وعامرهن غيري والأرضين السبع في كفة، ولا إله إلا الله في كفة، مالت بهن لا إله إلا الله.

Mūsā, pacea fie asupra lui, a spus: „Doamne, învață-mă ceva prin care să Te pomenesc și să mă rog Ție!” El a spus: „O, Mūsā, spune: «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah!»” Mūsā a spus: „Doamne, toți robii Tăi spun aceasta.” El a spus: „Spune: «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah!»” Mūsā a spus: „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Tine, Doamne! Vreau doar ceva pe care să mi-l dăruiești numai mie.” El a spus: „O, Mūsā! Dacă cele șapte ceruri și locuitorii lor, în afara Mea,[115] împreună cu cele șapte pământuri, ar fi pe un taler, iar mărturisirea «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah» pe celălalt, aceasta ar cântări mai greu decât ele.”[116]

115 „Locuitorii lor, în afara Mea” înseamnă: Stăpânul și Veghetorul lor, în afara Mea.

116 Relatarea provine de la Abū Saʿīd al-Khudrī, după cum se află la al-Ḥākim (1/528) și la alții, cu un lanț slab. A se vedea *al-Targhīb* (2/238), *al-Majmaʿ* (10/82) și *al-Ǧāmiʿ al-Kabīr* (2/9/1).

La fel, ea cântărește mai greu decât sulurile cu păcate, după cum se relatează în hadithul sulurilor și al înscrisului, transmis de Aḥmad[117], al-Nasāʾī[118] și al-Tirmidhī[119], tot din hadithul lui ʿAbd Allāh ibn ʿAmr, de la Profet ﷺ.[120]

Străbate vălurile până ajunge la Allah

La al-Tirmidhī[121], de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr, se relatează că Profetul ﷺ a spus:

لا إله إلا الله ليس لها دون الله حجاب حتى تصل إليه

Mărturisirea „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah" nu are niciun văl între ea și Allah, până când ajunge la El.

117 Este marele imam, autoritate în știință, juristul independent și perseverent Abū ʿAbd Allāh Aḥmad ibn Muḥammad ibn Ḥanbal, răbdătorul care a îndurat încercările și a apărat Sunnah, învățător al lui al-Bukhārī și Muslim. Cea mai cunoscută lucrare a sa este *al-Musnad*. S-a născut la Bagdad în anul 164 H și a murit, Allah să aibă milă de el, în 241 H. Al-Maktab al-Islāmī l-a tipărit în întregime, cu un indice al companionilor în ordinea alfabetului arab.

118 Este imamul și păstrătorul hadithurilor Abū ʿAbd al-Raḥmān Aḥmad ibn Shuʿayb ibn ʿAlī ibn Sinān ibn Baḥr al-Khurāsānī al-Nasāʾī, judecătorul și autorul *al-Sunan*. Al-Dāraquṭnī a spus: „Era cel mai priceput în jurisprudență dintre învățații Egiptului din vremea sa și cel mai cunoscător al hadithurilor și al naratorilor." S-a născut în anul 215 H. A plecat din Egipt în Dhū al-Qaʿdah, anul 302 H, a murit în anul 303 H. Potrivit unei relatări, a murit în Palestina și a fost înmormântat la Bayt al-Maqdis.

119 Este Abū ʿĪsā Muḥammad ibn ʿĪsā ibn Sawrah ibn Mūsā ibn al-Ḍaḥḥāk al-Sulamī al-Tirmidhī, păstrătorul hadithurilor care își pierduse vederea, unul dintre marii imami, autor al *al-Jāmiʿ* și al *al-Tafsīr*, învățăcel al lui al-Bukhārī și Ibn al-Madīnī. Memoria sa era proverbială. A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 279 H.

120 Al-Tirmidhī l-a socotit bun, al-Ḥākim l-a declarat autentic, iar al-Dhahabī a fost de acord cu el, spunând că este așa cum a spus. Printre manuscrisele Bibliotecii al-Ẓāhiriyyah se află și *Juzʾ al-Biṭāqah*, în relatarea lui al-Silafī.

121 El a spus: „Lanțul său nu este puternic."

Tot acolo se relatează de la Abū Hurayrah că Profetul ﷺ a spus:

ما قال عبد: لا إله إلا الله مخلصًا إلا فتحت له أبواب السماء حتى تفضي إلى العرش، ما اجتنبت الكبائر

Când un rob spune cu sinceritate „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”, i se deschid porțile cerului, până când mărturisirea ajunge la Tron, atât timp cât sunt evitate păcatele mari.

[122]

De la Ibn ʿAbbās[123] se relatează ca fiind atribuit Profetului ﷺ:

ما من شيء إلا وبينه وبين الله حجاب، إلا قول: لا إله إلا الله، كما أن شفتيك لا تحجبها كذلك لا يحجبها شيء حتى تنتهي إلى الله عز وجل

Orice lucru are un văl între el și Allah, în afară de mărturisirea „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”. Așa cum buzele tale nu o opresc, nimic nu o oprește până când ajunge la Allah, Cel Atotputernic și Măreț.

[124]

Abū Umāmah a spus: *„Când un rob rostește mărturisirea unicității lui Allah, nimic nu o oprește înainte de a ajunge la Tron.”*

---

122 Adică la al-Tirmidhī (2/279), care a spus: „Un hadith bun.” Eu spun: și lanțul său este bun.

123 Este distinsul companion Abū al-ʿAbbās ʿAbd Allāh ibn ʿAbbās ibn ʿAbd al-Muṭṭalib al-Hāshimī, vărul Trimisului lui Allah ﷺ, învățatul comunității și tâlcuitorul Coranului. S-a născut la Mecca, cu trei ani înainte de Hijra, și a murit la al-Ṭāʾif în anul 68 H.

124 Nu l-am găsit nici măcar în *al-Ǧāmiʿ al-Kabīr*.

Allah privește spre cel care o rostește și îi răspunde rugii
Al-Nasāʾī a transmis în *ʿAmal al-Yawm wa-l-Laylah*, de la doi companioni, că Profetul ﷺ a spus:

من قال: لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد، وهو على كل شيء قدير، مخلصًا بها روحه مصدقًا بها لسانه، إلا فتق له السماء فتقًا، حتى ينظر إلى قائلها من أهل الأرض، وحق لعبد نظر الله إليه أن يعطيه سؤله

Cine spune „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat; a Lui este stăpânirea și a Lui este lauda, iar El are putere asupra oricărui lucru", cu suflet sincer și cu limba adeverindu-i cuvintele, cerul i se deschide, iar Allah privește spre cel care o rostește dintre oamenii pământului. Se cuvine ca robului spre care Allah a privit să-i fie dăruit ceea ce cere.
125

Allah îl adeverește pe cel care o rostește
Al-Nasāʾī, al-Tirmidhī[126] și Ibn Ḥibbān au transmis de la Abū Hurayrah și Abū Saʿīd că Profetul ﷺ a spus:

إذا قال العبد: لا إله إلا الله والله أكبر، صدقه ربه وقال: لا إله إلا أنا وأنا أكبر. وإذا قال: لا إله إلا الله وحده لا

125 În *al-Ǧāmiʿ al-Kabīr* (2/477/1) este atribuit lui al-Ḥakīm, de la Yaʿqūb ibn ʿĀṣim, care a spus: „Mi-au relatat doi bărbați dintre companioni." Yaʿqūb este dintre naratorii lui Muslim, iar Ibn Ḥibbān l-a socotit de încredere. Dacă lanțul până la el este autentic, atunci hadithul este statornicit.

126 L-a socotit bun. În lanțul său se află Abū Isḥāq al-Sabīʿī, a cărui memorie se tulburase la bătrânețe. Apoi am găsit și o relatare care îl susține, precum și alte dovezi, și l-am cercetat în *al-Ṣaḥīḥah* (1390).

شريك له، يقول الله: لا إله إلا أنا وحدي لا شريك لي. وإذا قال: لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد، قال الله: لا إله إلا أنا، لي الملك ولي الحمد. وإذا قال: لا إله إلا الله ولا حول ولا قوة إلا بالله، قال الله: لا إله إلا أنا، ولا حول ولا قوة إلا بي. وكان يقول: من قالها في مرضه ثم مات لم تطعمه النار.

Când robul spune „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, iar Allah este Cel mai Mare”, Domnul său îl adevereşte şi spune: „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Mine, iar Eu sunt Cel mai Mare.” Când spune „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat”, Allah spune: „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Mine, Eu sunt Unicul, fără asociat.” Când spune „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat; a Lui este stăpânirea şi a Lui este lauda”, Allah spune: „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Mine; a Mea este stăpânirea şi a Mea este lauda.” Când spune „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah şi nu există putere şi tărie decât prin Allah”, Allah spune: „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Mine şi nu există putere şi tărie decât prin Mine.” El spunea: „Cine le rosteşte în boala sa, apoi moare, nu va fi mistuit de Foc.”

Cele mai bune cuvinte rostite de profeți

Aceasta a fost relatat despre ruga din ziua de ʿArafah.

Cea mai bună pomenire

În hadithul lui Jābir atribuit Profetului ﷺ se spune:

أفضل الذكر لا إله إلا الله

Cea mai bună pomenire este „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”.[127]

De la Ibn ʿAbbās se relatează: *„Cel mai iubit cuvânt înaintea lui Allah este «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah»; Allah nu primește nicio faptă fără ea.”*

Răsplată înmulțită și ocrotire de Șeitan

Ea este cea mai bună faptă și cea a cărei răsplată se înmulțește cel mai mult;[128] echivalează cu eliberarea unor robi și este o pavăză împotriva lui Șeitan. În cele două culegeri autentice, de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, se relatează că Profetul ﷺ a spus:

127 Ambele hadithuri sunt bune, după cum am arătat în *al-Ṣaḥīḥah* (1497, 1503); al doilea se află și în *al-Mishkāh* (2306).

128 *Taḍʿīfan* înseamnă sporirea și înmulțirea răsplății; *taʿdilu* înseamnă a fi deopotrivă cu ceva.

من قال: لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير، في يوم مائة مرة كانت له عدل عشر رقاب، وكتب له مائة حسنة، ومحي عنه مائة سيئة، ولم يأت أحد بأفضل مما جاء به، إلا أحد عمل أكثر من ذلك

Cine spune de o sută de ori într-o zi „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat; a Lui este stăpânirea și a Lui este lauda, iar El are putere asupra oricărui lucru”, primește o răsplată cât eliberarea a zece robi; i se scriu o sută de fapte bune și i se șterg o sută de fapte rele. Nimeni nu vine cu ceva mai bun decât ceea ce a adus el, în afara celui care face mai mult decât aceasta.

Tot în ele, de la Abū Ayyūb al-Anṣārī, Allah să fie mulțumit de el, se relatează că Profetul ﷺ a spus:

من قالها عشر مرات كان كمن أعتق أربعة أنفس من ولد إسماعيل

Cine o spune de zece ori este asemenea celui care eliberează patru oameni dintre urmașii lui Ismāʿīl.

La al-Tirmidhī, de la Ibn ʿUmar, se relatează ca fiind atribuit Profetului ﷺ:

من قالها إذا دخل السوق، وزاد فيها: يحيي ويميت وهو حي لا يموت بيده الخير وهو على كل شيء قدير، كتب الله له ألف ألف حسنة، ومحا الله عنه ألف ألف سيئة، ورفع الله له ألف ألف درجة. وفي رواية: وبني له بيت في الجنة.

Cine rostește această pomenire când intră în piață, adăugând „El dă viață și dă moarte, El este Cel Viu care nu moare, în Mâna Lui este binele și El are putere asupra oricărui lucru", Allah îi scrie un milion de fapte bune, îi șterge un milion de fapte rele și îl înalță cu un milion de trepte. Într-o altă relatare: „Și i se clădește o casă în Paradis."
[129]

129 Al-Tirmidhī l-a socotit slab, spunând: „Un hadith neobișnuit", și așa este. Are însă și alte căi de transmitere prin care ajunge la treapta de hadith bun, după cum am arătat în *Takhrīj Aḥādīth al-Kalim al-Ṭayyib* (229) și *al-Targhīb* (3/5).

Ocrotire de singurătatea mormântului și spaima Adunării
Printre virtuțile ei este și faptul că oferă ocrotire de singurătatea mormântului și de spaima Adunării. Se relatează că Profetul ﷺ a spus:

ليس على أهل لا إله إلا الله وحشة في قبورهم ولا في نشورهم، وكأني بأهل لا إله إلا الله قد قاموا ينفضون التراب عن رؤوسهم، ويقولون: الحمد لله الذي أذهب عنا الحزن

Cei care rostesc „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah” nu vor simți singurătate nici în mormintele lor, nici la înviere. Parcă îi văd ridicându-se, scuturându-și țărâna de pe capete și spunând: „Laudă lui Allah, Care a îndepărtat de la noi întristarea!”
130131

130 Nu se află în *Musnad* al lui Aḥmad, ci l-au relatat Ibn Abī al-Dunyā, Ibn ʿAdī și alții cu un lanț foarte slab. Al-Mundhirī l-a socotit de neacceptat. L-am cercetat apoi în *al-Ḍaʿīfah* (3853).

131 Sūrat Fāṭir, 35:34.

Într-un hadith *mursal* se spune:

من قال: لا إله إلا الله الملك الحق المبين، كل يوم مائة مرة كانت له أمانًا من الفقر، وأنسًا من وحشة القبر، واستجلبت له الغنى، واستقرعت له باب الجنة

Cine spune în fiecare zi de o sută de ori „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Stăpânul, Adevărul limpede" găsește în aceasta ocrotire de sărăcie și alinare în singurătatea mormântului; ea îi aduce îndestulare și bate pentru el la poarta Paradisului.

Semnul credincioșilor când se ridică din morminte

Al-Naḍr ibn ʿArabī a spus: *„Am aflat că, atunci când oamenii se vor ridica din morminte, semnul după care vor fi recunoscuți va fi «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah».*"

Al-Ṭabarānī[132] a transmis un hadith atribuit Profetului ﷺ:

إن شعار هذه الأمة على الصراط: لا إله إلا أنت

Semnul acestei comunități pe Pod este: „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Tine."[133]

132 Este Abū al-Qāsim Sulaymān ibn Aḥmad ibn Ayyūb al-Lakhmī al-Ṭabarānī, numit după Ṭabariyyah din al-Shām, nu după Ṭabaristān. Era un păstrător al hadithurilor de mare precizie, cu viață lungă, unul dintre imamii cunoscuți și dintre cei care au transmis foarte multe hadithuri. Este autorul celor trei culegeri *al-Muʿjam al-Kabīr*, *al-Awsaṭ* și *al-Ṣaghīr*. A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 360 H.

133 Este din hadithul lui Ibn ʿAmr, cu un lanț slab. L-a relatat și al-ʿUqaylī în *al-Ḍuʿafā'*.

Cele opt porți ale Paradisului

Printre virtuțile ei este și faptul că aceluia care o rostește i se deschid cele opt porți ale Paradisului și intră pe oricare voiește, după cum se află în hadithul lui ʿUmar, de la Profet ﷺ, despre cel care rostește cele două mărturisiri după abluțiune. L-a relatat Muslim.[134]

În cele două culegeri autentice, de la ʿUbādah ibn al-Ṣāmit, Allah să fie mulțumit de el, se relatează că Profetul ﷺ a spus:

من قال: أشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأن محمدًا عبده ورسوله، وأن عيسى عبد الله ورسوله وكلمته ألقاها إلى مريم وروح منه، وأن الجنة حق، والنار حق، أدخله الله من أي أبواب الجنة الثمانية شاء

Cine spune „Mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat, că Muḥammad este robul și Trimisul Său, că Isus este robul lui Allah și Trimisul Său, Cuvântul Său pe care l-a trimis Mariei și un duh de la El, că Paradisul este adevărat și că Focul este adevărat”, Allah îl va face să intre prin oricare dintre cele opt porți ale Paradisului voiește.

134 Este imamul și păstrătorul hadithurilor Abū al-Ḥusayn Muslim ibn al-Ḥajjāj al-Qushayrī al-Naysābūrī, autor al culegerii *al-Ṣaḥīḥ* cunoscute după numele său. Ea urmează ca autenticitate după cartea imamului al-Bukhārī și se distinge prin organizarea capitolelor și a relatărilor. Are și alte lucrări. S-a născut în anul 204 H și a murit în anul 261 H.

În hadithul lui ʿAbd al-Raḥmān ibn Samurah[135], de la Profet ﷺ, despre visul său lung, se spune:

ورأيت رجلًا من أمتي انتهى إلى أبواب الجنة، فأغلقت الأبواب دونه، فجاءته شهادة أن لا إله إلا الله، ففتحت له الأبواب، وأدخلته الجنة

Am văzut un om din comunitatea mea ajungând la porțile Paradisului, dar porțile i-au fost închise înainte. Atunci a venit mărturisirea sa că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, i-a deschis porțile și l-a făcut să intre în Paradis.[136]

Izbăvirea celor care rostesc mărturisirea

Printre virtuțile ei este și faptul că aceia care o rostesc, chiar dacă intră în Foc din pricina neîmplinirii drepturilor ei, trebuie negreșit să iasă din el. În cele două culegeri autentice, de la Anas[137], se relatează că Profetul ﷺ a spus:

135 Este ʿAbd al-Raḥmān ibn Samurah ibn Ḥabīb al-ʿAbshamī. Al-Bukhārī a spus: „A fost companion. A îmbrățișat Islamul în ziua cuceririi Meccăi, a participat la expediția de la Tabūk împreună cu Profetul ﷺ, apoi a luat parte la cuceririle din Irak." A relatat de la Profet ﷺ și de la Muʿādh ibn Jabal. De la el au relatat ʿAbd Allāh ibn ʿAbbās, Saʿīd ibn al-Musayyib, Muḥammad ibn Sīrīn și al-Ḥasan al-Baṣrī. A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 50 H.

136 L-a relatat al-Ṭabarānī cu două lanțuri: în unul se află Sulaymān ibn Aḥmad al-Wāsiṭī, iar în celălalt Khālid ibn ʿAbd al-Raḥmān al-Makhzūmī. Amândoi sunt slabi, după cum se arată în *al-Majmaʿ* (7/180).

137 Este distinsul companion Anas ibn Mālik ibn al-Naḍr al-Khazrajī al-Anṣārī, slujitorul Trimisului lui Allah ﷺ. S-a născut la Medina cu zece ani înainte de Hijra. A murit la Basra, Allah să fie mulțumit de el, în anul 93 H; a fost ultimul dintre companionii care au murit acolo.

يقول الله عز وجل: وعزتي وجلالي وكبريائي وعظمتي
لأخرجن منها من قال: لا إله إلا الله

Allah, Cel Atotputernic și Măreț, spune: „Pe puterea Mea, pe slava Mea, pe măreția Mea și pe splendoarea Mea, îi voi scoate negreșit din el pe cei care au spus: «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah!»”

Al-Ṭabarānī a transmis de la Anas că Profetul ﷺ a spus:

إن ناسًا من أهل لا إله إلا الله يدخلون النار بذنوبهم،
فيقول لهم عبدة اللات والعزى: ما أغنى عنكم قول: لا إله
إلا الله؟ فيغضب الله لهم فيخرجهم من النار،
فيدخلون الجنة

Unii dintre cei care rostesc „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah” intră în Foc din pricina păcatelor lor. Atunci adoratorii lui al-Lāt și al-ʿUzzā[138] le spun: „La ce v-a folosit mărturisirea «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah»?” Allah Se mânie pentru ei și îi scoate din Foc, iar ei intră în Paradis.

[139]

138 Al-Lāt era un idol din al-Ṭā’if, cinstit de arabii de pretutindeni. Se afla pe locul minaretului din stânga al moscheii al-Ṭā’if. Trimisul lui Allah ﷺ l-a trimis pe al-Mughīrah ibn Shuʿbah, Allah să fie mulțumit de el, care l-a dărâmat și l-a ars. Al-ʿUzzā era un idol făcut de Ẓālim ibn Asʿad și se afla în valea Nakhlah al-Shāmiyyah, pe partea dreaptă a drumului dinspre Mecca spre Irak. Era unul dintre cei mai mari idoli ai qurayshiților. În anul cuceririi Meccăi, Trimisul lui Allah ﷺ l-a trimis pe Khālid ibn al-Walīd, Allah să fie mulțumit de el, care l-a sfărâmat.

Dacă El le face bine chiar și atunci când este mâniat, cum va fi când este mulțumit?! Cel care mărturisește unicitatea lui Allah, chiar dacă nu împlinește întru totul drepturile acestei mărturisiri, nu este pus pe aceeași treaptă cu acela care Îi asociază alții.

Unul dintre înaintași a spus: *„Ibrāhīm, pacea fie asupra lui, obișnuia să se roage: «O, Allah! Nu-l pune pe cel care Îți asociază alții, oricine ar fi el, pe aceeași treaptă cu acela care nu-Ți asociază nimic!»"*

Unul dintre înaintași spunea în ruga sa: „O, Allah! Tu ai spus despre oamenii Focului: «Ei au jurat pe Allah, cu jurămintele cele mai puternice, că Allah nu-l va învia pe cel care moare.»[140] Iar noi jurăm pe Allah, cu jurămintele cele mai puternice, că El îi va învia negreșit pe cei morți. O, Allah! Nu-i aduna într-un singur lăcaș pe cei care au făcut cele două jurăminte!"

Abū Sulaymān[141] spunea: „Dacă îmi ceri socoteală pentru zgârcenia mea, voi cere dărnicia Ta; dacă îmi ceri socoteală pentru păcatele mele, voi cere iertarea Ta. Iar dacă mă vei face să intru în Foc, le voi spune celor din Foc că Te iubesc."

---

139 Nu l-am găsit nici în *al-Jāmiʿ al-Kabīr*.

140 Sūrat al-Naḥl, 16:38. Versetul întreg:

وأقسموا بالله جهد أيمانهم لا يبعث الله من يموت بلى وعدًا عليه حقًا ولكن أكثر الناس لا يعلمون

Ei au jurat pe Allah, cu jurămintele cele mai puternice, că Allah nu-l va învia pe cel care moare. Ba da! Este o făgăduință adevărată pe care El Și-a luat-o, dar cei mai mulți oameni nu știu.

141 Poate că este Abū Sulaymān ʿAbd al-Raḥmān ibn ʿAṭiyyah al-Dārānī al-ʿAnsī, adoratorul renumit. El spunea: „Uneori îmi vine în inimă o idee dintre ideile acestor oameni, dar nu o primesc decât dacă are doi martori drepți: Cartea și Sunnah." A murit, Allah să aibă milă de el, în anul 215 H și a fost înmormântat la Dārayyā, la sud de Damasc.

ما أطيب وصله وما أعذبه!
وما أثقل هجره وما أصعبه!
وفي السخط والرضى ما أهيبه!
القلب يحبه وإن عذبه

Cât de plăcută și de dulce este apropierea Lui!
Cât de grea și de aspră este despărțirea de El!
În mânie și în mulțumire, câtă teamă inspiră El!
Inima Îl iubește, chiar dacă El o pedepsește.

Unul dintre cunoscătorii lui Allah plângea toată noaptea și spunea: *„Dacă mă pedepsești, eu Te iubesc; iar dacă ai îndurare de mine, eu Te iubesc.”*

Cei care Îl cunosc pe Allah se tem de a fi despărțiți de El mai mult decât se tem de pedeapsă. Dhū al-Nūn a spus: *„Teama de Foc, pe lângă teama despărțirii, este ca o picătură într-o mare adâncă.”*

Unul dintre ei spunea: *„Dumnezeul meu, Domnul meu și Stăpânul meu! Chiar dacă m-ai pedepsi cu întreaga Ta pedeapsă, ceea ce mi-ar lipsi din apropierea Ta ar fi pentru mine mai greu decât pedeapsa.”*

Unul dintre ei a fost întrebat: *„Dacă te-ar alunga, ce ai face?”* A răspuns:

إذا أنا لم أجد من الحب وصلًا
رمت في النار منزلًا ومقيلًا

Dacă nu aflu în iubire apropiere,
voi căuta în Foc un loc și un adăpost.

ثم أزعجت أهلها بندائي

بكرة في عرصاتها وأصيلًا

Apoi îi voi tulbura pe cei de acolo cu strigătul meu,
dimineața și seara, prin întinderile lui.

معشر المشركين ناحوا على من

يدعي أنه يحب الجليلًا

O, voi cei care ați asociat alții lui Allah, plângeți-l pe acela
care pretindea că Îl iubește pe Cel Măreț!

لم يكن في الذي ادعاه محقًا

فجزاه به العذاب الطويلًا

Nu a fost sincer în ceea ce a pretins,
iar El l-a răsplătit pentru aceasta cu îndelungată pedeapsă.

Frații mei! Străduiți-vă astăzi să împliniți mărturisirea unicității lui Allah, căci nimic în afara ei nu vă izbăvește de pedeapsa Lui. Cei care au vorbit nu au rostit nimic mai bun decât *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”*.

ما نطق الناطقون إذ نطقوا
أحسن من لا إله إلا هو

Cei care au vorbit nu au rostit
nimic mai bun decât: „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de El.”

تبارك الله ذو الجلال ومن
أشهد أن لا إله إلا هو

Binecuvântat este Allah, Cel plin de slavă,
Cel despre care mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de El.

من لذنوبي ومن يحصيها
غيرك يا من لا إله إلا هو

Cine-mi poate ierta păcatele și cine le poate număra
în afară de Tine, o, Tu în afara Căruia nu există nicio divinitate demnă de adorare?

جنان خلد لمن يوحده
أشهد أن لا إله إلا هو

Grădini veșnice sunt pentru cei care Îi mărturisesc unicitatea;
mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de El.

نيرانه لا تحرق من
يشهد أن لا إله إلا هو

Focurile Sale nu-i mistuie pe cei care
mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de El.

أقولها مخلصًا بلا بخل
أشهد أن لا إله إلا هو

O rostesc cu sinceritate, fără zgârcenie:
mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de El.

Și laudă lui Allah, Domnul lumilor!

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

KALIMAT AL-IKHLĀṢ

MĂRTURISIREA ȘI ROADELE EI

„Lā ilāha illā Allāh” este cheia Paradisului. Însă cheia are dinți: cerințe care trebuie împlinite și piedici care trebuie înlăturate.

Pornind de la hadithurile despre mărturisirea credinței, Ibn Rajab arată legătura dintre sinceritate, credință și fapte. O lucrare despre înțelesul adorării lui Allah și despre împlinirea în viață a mărturisirii unicității Sale.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro